

Analýza beatů podle McKeeho v českém filmu po roce 2000

BcA. Lucie Plaširybová

Diplomová práce
2017

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

Ateliér Audiovize
akademický rok: 2016/2017

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **BcA. Lucie Plaširybová**
Osobní číslo: **K15310**
Studijní program: **N8209 Teorie a praxe audiovizuální tvorby**
Studijní obor: **Audiovizuální tvorba – Stříhová skladba**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **1. Teoretická část:**
Analýza beatů podle McKeeho v českém filmu po roce 2000.

2. Praktická část:
**Audiovizuální dílo nebo tematický soubor audiovizuálních děl,
délka minimálně 20 min., stříhová skladba.**

Zásady pro vypracování:

1. Teoretická část:

Rozsah práce: minimálně 30 normostran textu bez započítání obsahu, rejstříku a obrazových příloh.

Formální podoba: 1 ks v pevné vazbě s popisem na hřbetu i horní desce spolu s CD-R. Dále 2 ks práce, které mohou být v kroužkové vazbě. Práci je třeba rovněž odeslat do knihovny UTB Zlín v elektronické podobě ve formátu pdf. a nahrát do příslušné složky na NAS-FMK.

Pokyny k vypracování: prostudujte a analyzujte dostupné materiály z profesního hlediska a formulujte závěry a získané vědomosti.

2. Praktická část: Výstupní dílo:

a) 2 ks DVD ve formátu DVD-video (PAL) s graficky upraveným bookletem.

b) Písemná explikace z pohledu dané specializace. Minimální rozsah: 2x normostrany.

c) V případě, že je dílo autorským počinem nebo není součástí praktické části SZZ

studenta produkce, je nutné dodržet dále zásady: a - h (dle zadání praktické části práce na oboru Produkce). Tyto data odevzdává za projekt vždy jeden člověk nutná konzultace s vedením AAV.

Všechny odevzdávané materiály musí splňovat vnitřní technické normy AAV pro odevzdávání prací a musí být řádně popsány (jméno, název, logo fakulty, formát, rozlišení). Součástí závěrečné práce je vytištěný a podepsaný formulář "Údaje o diplomové práci studenta".

V samotné složce na AAV-NAS, označené "Podklady pro katalog FMK UTB ve Zlíně" odevzdejte v minimálním počtu 10 kusů obrazovou dokumentaci praktické části závěrečné práce pro využití v publikacích FMK. Formát pro bitmapové podklady: JPEG, barevný prostor RGB, rozlišení 300 dpi, 250mm delší strana. Formáty pro vektory: AI, EPS, PDF. Loga a texty v křivkách. V samostatném textovém souboru uveďte jméno a příjmení, login do portálu UTB, obor (ateliér), typ práce, přesný název práce v češtině i v angličtině, rok obhajoby, osobní e-mail, osobní web, telefon. Přiložte svou osobní fotografii v tiskovém rozlišení.

Rozsah diplomové práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/umělecké dílo**

Seznam odborné literatury:

MCKEE, Robert. Story substance, structure, style, and the principles of screenwriting. Abridged. New York: Harper Audio, 2005, ISBN 0060856181.

BORDWELL, David a Kristin THOMPSON. Umění filmu: uvod do studia formy a stylu. 1. vyd. Praha: Akademie múzických umeni v Praze, 2011, ISBN 9788073312176.

VALUŠIAK, Josef. Základy střihové skladby. 3., rozš. vyd. V Praze: FAMU, 2005, ISBN 8073310392.

KUČERA, Jan. Strihová skladba ve filmu a v televizi. 2., dopl. vyd. Praha: Akademie múzických umění, 2002, ISBN 80-733-1896-2.

ARONSON, Linda. The 21st Century Screenpay. Crows Nest, Australia: Allen&Unwin, 2010, ISBN 9781742371368.

Vedoucí diplomové práce: **prof. Ludovít Labík, ArtD.**

Ateliér Audiovize

Datum zadání diplomové práce: **1. prosince 2016**

Termín odevzdání diplomové práce: **9. května 2017**

Ve Zlíně dne 1. prosince 2016

doc. Mgr. Jana Janíková, ArtD.
děkanka

Mgr. Jana Běbarová
vedoucí ateliéru

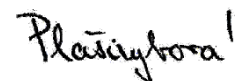
PROHLÁŠENÍ AUTORA

BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské/diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užit své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Ve Zlíně 1.11.2016

Jmeno, prijmeni, podpis

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užit či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla za výtěžku jim dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídnou k výši výtěžku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Diplomová práce se zabývá teorií beatů, kterou vymyslel a popsal filmový teoretik Robert McKee ve své knize Story. Tato práce popisuje strukturu filmového příběhu podle Roberta McKeeho a následně syntetizuje teoretické poznatky do analýzy beatů u čtyř filmů. Jedná se o vzorovou analýzu beatů ve filmu Vykoupení z věznice Shawshank (Frank Darabont, 1994) a analýzu tří vybraných českých filmů natočených po roce 2000; Tmavomodrý svět (Jan Svěrák, 2001), Štěstí (Bohdan Sláma, 2005) a Kobry a užovky (Jan Prušinovský, 2015).

Klíčová slova: Robert McKee, Story, Beat, Vykoupení z věznice Shawshank, Tmavomodrý svět, Štěstí, Kobry a užovky

ABSTRACT

This thesis looks into the theory of beats which was introduced and described by a film theorist Robert McKee in his book called Story. The thesis describes the structure of a film story according to Robert McKee. Then, it synthesises theoretical findings into a beat analysis in four films. The beat analysis concerns the film The Shawshank Redemption (Frank Darabont, 1994) and three selected Czech films created after the year 2000; Tmavomodrý svět (Jan Svěrák, 2001), Štěstí (Bohdan Sláma, 2005) a Kobry a užovky (Jan Prušinovský, 2015).

Keywords: Robert McKee, Story, Beat, The Shawshank Redemption, Tmavomodrý svět, Štěstí, Kobry a užovky

Velmi ráda bych touto cestou vyjádřila poděkování prof. doc. Mgr. Ludovítovi Labíkovi, ArtD. za jeho cenné rady, trpělivost a čas při vedení mé diplomové práce.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	8
1 ROBERT MCKEE	10
2 STRUKTURA PŘÍBĚHU PODLE MCKEEHO	12
2.1 SCÉNA	12
2.2 BEAT.....	13
2.2.1 Mikrostrukturální	14
2.2.2 Mezostrukturální	17
2.2.3 Makrostrukturální	18
2.3 SEKVENCE.....	19
2.4 AKT	19
2.5 PŘÍBĚH.....	20
3 ANALÝZA BEATŮ VZHLEDEM K PŘÍBĚHU.....	22
3.1 VÝKOUPENÍ Z VĚZNICE SHAWSHANK.....	22
3.1.1 Akční příběh	22
3.1.1.1 Analýza mezostrukturálních beatů	22
3.1.1.2 Analýza makrostrukturálních beatů	23
3.1.2 Vztahový příběh	24
3.1.3 Vedlejší příběhy.....	25
3.2 TMAVOMODRÝ SVĚT.....	28
3.2.1 Akční příběh	28
3.2.1.1 Analýza mezostrukturálních beatů	28
3.2.1.2 Analýza makrostrukturálních beatů	29
3.2.2 Vztahový příběh	30
3.2.3 Vedlejší příběhy.....	31
3.3 ŠTĚSTÍ.....	34
3.3.1 Akční příběh	34
3.3.1.1 Analýza mezostrukturálních beatů	35
3.3.1.2 Analýza makrostrukturálních beatů	35
3.3.2 Vztahový příběh	36
3.3.3 Vedlejší příběhy.....	37
3.4 KOBRY A UŽOVKY	39
3.4.1 Akční příběh	39
3.4.1.1 Analýza mezostrukturálních beatů	40
3.4.1.2 Analýza makrostrukturálních beatů	40
3.4.2 Vztahový příběh	41
3.4.3 Vedlejší příběhy.....	42
3.5 SHRUTÍ.....	45
ZÁVĚR	46
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	47
SEZNAM OBRÁZKŮ.....	48
SEZNAM TABULEK.....	49
SEZNAM GRAFŮ.....	51

ÚVOD

V minulosti se audiovizuálnímu pojmu „beat“ věnovali odborníci a kritici z celého světa. Ať už to byl například **Blake Snyder**, **David Bordwell**, **Kristin Thompson** nebo **Robert McKee**. Každý si pojem beat vykládá odlišným způsobem. Ludovít Labík rozlišuje 3 úrovně beatu, které vycházejí ze třech úrovní vyprávění příběhu v rámci jednoho celkového příběhu. A to na mikro-, mezo- a makro-strukturální.¹ Pro potřeby svého výzkumu jsem vzala v potaz kompilaci odborných publikací zabývajících se beatem. David Bordwell a Kristin Thompson ve své knize *Umění filmu: úvod do studia formy a stylu*² se zaměřují na beat mikrostrukturální, Robert McKee v knize *Story: substance, structure, style, and the principles of screenwriting*³ píše o beatech mezostrukturálních a Blake Snyder v *Save the Cat*⁴ pojmenoval makrostrukturální beaty.

Tato práce se hodlá zaměřit na metodu analýzy mezostrukturálních beatů podle Roberta McKeeho, amerického filmového teoretika a autora scénaristických příruček. Hlavním zdrojem této práce bude tedy kniha Roberta McKeeho *Story: substance, structure, style, and the principles of screenwriting*. McKee se v této knize snaží syntetizovat poznatky o struktuře příběhu a její podstatě. Netvrdí, že scénář se musí psát podle přesných pravidel, spíše naopak. Dává scénáristům možnost svoji práci konfrontovat s teoretickými základy tvorby příběhu a pomocí nich hledat řešení pro co nejpregnantnější vyjádření myšlenek a záměrů.⁵

Struktura není záležitostí pouze „hollywoodské“ produkce orientované na co největší srozumitelnost pro každého diváka, ale Robert McKee ji obhajuje a jednoduše ukazuje i na takových příkladech, jako jsou filmy Ingmara Bergmana nebo Allaina Resnaisse, kde je se strukturou a jejími možnostmi vědomě pracováno.⁶ Tato práce vychází z tezí Roberta McKeeho a věnuje se samotné analýze vzorového filmu **Vykoupení z věznice Shawshank** a analýze tří vybraných českých filmů natočených po roce 2000; **Tmavomodrý svět** (Jan Svěrák, 2001), **Šťěstí** (Bohdan Sláma, 2005) a **Kobry a užovky** (Jan

¹ LABÍK, Ludovít. *Dramaturgia strihovej skladby: horizontálna a vertikálna štruktúra filmového príbehu*. 1. vyd. Zlín: VeR-BuM, 2003, s. 109. ISBN 978-80-87500-30-9.

² BORDWELL, David a Kristin THOMPSON. *Umění filmu: úvod do studia formy a stylu*. 1. vyd. Praha: Akademie múzických umění v Praze, 2011, s. 217. ISBN 9788073312176.

³ MCKEE, Robert. *Story: substance, structure, style, and the principles of screenwriting*. Abridged. New York: Harper Audio, 2005, s. 36. ISBN 0060856181.

⁴ SNYDER, Blake. *Save the Cat*. Saline, Michigan, USA: McNaughton & Gunn, Inc., 2005

⁵ REMÁČ, Milan. *Strukturální analýza filmu „Tajnosti“ podle Roberta McKeeho*. Praha, 2007. Ba-kalářská práce (BcA.). Akademie múzických umění v Praze. Filmová a televizní fakulta

⁶ REMÁČ, Milan. *Strukturální analýza filmu „Tajnosti“ podle Roberta McKeeho*. Praha, 2007. Ba-kalářská práce (BcA.). Akademie múzických umění v Praze. Filmová a televizní fakulta

Prušinovský, 2015). Výběr těchto tří českých analyzovaných filmů není náhodný. Hlavní kritérium je divácký úspěch, získaná ocenění a osobní preference.

V první kapitole se práce věnuje samotné osobnosti **Roberta McKeeho**. Poznatky pro tuto kapitolu jsou čerpány z oficiální elektronické biografie Roberta McKeeho ⁷ a z rozhovoru s Jonathanem Fieldsem ⁸.

Druhá kapitola se podrobně věnuje **Struktuře příběhu podle Roberta McKeeho**. Ten chápe strukturu jako výčet událostí ze života postavy, které jsou sestaveny do strategických sekvencí, s cílem vzbudit určité emoce a vyjádřit specifický pohled na život.⁹ Součástí struktury podle McKeeho je scéna, beat, sekvence, akt a příběh. Všechny strukturální prvky jsou pro potřeby práce zdefinovány. Největší prostor je věnován beatu a jeho rozdělení do tří 3 úrovní, které vycházejí ze třech úrovní vyprávění příběhu v rámci jednoho celkového příběhu. A to na mikro-, mezo- a makro-strukturální.¹⁰ Robert McKee se věnuje především beatům mezostrukturálním a těmto beatům se nadále hodlá věnovat i tato práce. Dále práce definuje akční, vztahový a vedlejší příběh. McKee ve své knize *Story* zmiňuje především akční příběh.¹¹

Poslední kapitola je věnována **Analýze beatů vzhledem k příběhu**. Robert McKee tvrdí, že: „Ve většině amerických filmů se beat opakuje každých 5 minut“.¹² Tutu tezi demonstruje na filmu *Vykoupení z věznice Shawshank* (Frank Darabont, 1994).¹³ Práce se v této kapitole pokusí o vzorovou analýzu beatů právě ve zmiňovaném filmu a poté tuto analýzu aplikuje na tři české filmy po roce 2000. A to na *Tmavomodrý svět* (Jan Svěrák, 2001), *Šťěstí* (Bohdan Sláma, 2005) a *Kobry a užovky* (Jan Prušinovský, 2015).

⁷ *Gotham Writers: Robert McKee Biography* [online]. [cit. 2017-01-22]. Dostupné z: <http://www.writingclasses.com/InformationPages/index.php/PageID/374>

⁸ The McKee-Fields Sessions: Story Takes Flight. In: *Youtube* [online]. 29.09.2010 [cit. 2017-01-22]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=8UMLXrS0mm4>. Kanál uživatele Good Life Project

⁹ MCKEE, Robert. *Story substance, structure, style, and the principles of screenwriting*. Abridged. New York: Harper Audio, 2005, s. 33. ISBN 0060856181.

¹⁰ LABÍK, Ludovít. *Dramaturgia stríhovej skladby: horizontálna a vertikálna štruktúra filmového príbehu*. 1. vyd. Zlín: VeR-BuM, 2003, s. 109. ISBN 978-80-87500-30-9.

¹¹ MCKEE, Robert. *Story substance, structure, style, and the principles of screenwriting*. Abridged. New York: Harper Audio, 2005, ISBN 0060856181.

¹² MCKEE, Robert. *Story substance, structure, style, and the principles of screenwriting*. Abridged. New York: Harper Audio, 2005, ISBN 0060856181.

¹³ *Vykoupení z věznice Shawshank* [The Shawshank Redemption] [film] režie Frank DARABONT. USA, 1994.

1 ROBERT MCKEE

Robert McKee, americký dramaturg a lektor tvůrčího psaní, se snaží syntetizovat poznatky o struktuře příběhu a její podstatě. Tyto poznatky sepsal ve své knize s názvem *Story*. Posledních 30 let se věnuje vzdělávání mladých dramatiků a filmových tvůrců. Někdy je nazýván „Aristotelem současné doby“.¹⁴

Narodil se v roce 1941 v Detroitu. Absolvoval Univerzitu v Michiganu, kde získal bakalářský titul z anglické literatury. Původně se věnoval divadlu a to jako herec i režisér. Poté, co se rozhodl věnovat filmu, navštěvoval Cinema School na Univerzitě v Michiganu, kde natočil dva krátké filmy, které znamenaly úspěch v Bruselu a na dalších festivalech. Začal pracovat na své teorii o struktuře příběhu.¹⁵

McKee měl ambice se stát filmovým režisérem a v roce 1979 se přestěhoval do Los Angeles. V rozhovoru s Jonathanem Fieldsem na tuto dobu vzpomíná: „Odjel jsem do Hollywoodu, abych začal svou kariéru jako režisér, ale tam jsem zjistil, že musím především psát. Měl jsem za sebou už několik krátkých filmů a všichni říkali, že to je všechno hezké, ale ptali se, na čem právě pracuji, jaký vyvíjím scénář. Tak jsem si uvědomil, že se musím nejdříve stát scenáristou.“¹⁶

V roce 1983 začal McKee se svým seminářem *Story Seminar* pro studenty na Univerzitě v Jižní Kalifornii. O rok později s tímto seminářem cestoval po celém světě a navštívilo jej více než 100 000 studentů, navštívil Los Angeles, New York, London, Paris, Sydney, Toronto, Boston, San Francisco, Helsinky, Oslo, Tel Aviv a další města.¹⁷

Robert McKee má vlastní internetovou stránku (<http://mckeestory.com>), která slouží k propagaci jeho semináře a na ní lze najít seznam všech úspěšných režisérů, scenáristů, producentů i herců, kteří se jeho semináře zúčastnili (mezi asi čtyřiceti tisíci lidí jsou osobnosti jako David Bowie, Fay Dunaway, Julia Roberts, Peter Jackson, Lawrence Kasdan). Na své stránky publikuje videa se svými přednáškami. McKee v nich promlouvá o způsobu, jakým budovat postavu, jak psát dialogy, jeho kolega Bass El Waki se pak věnuje akčnímu žánru. Lekce jsou v plné výši dostupné pouze pro předplatitele. Většina

¹⁴ *Gotham Writers: Robert McKee Biography* [online]. [cit. 2017-01-22]. Dostupné z: <http://www.writingclasses.com/InformationPages/index.php/PagelD/374>

¹⁵ *Gotham Writers: Robert McKee Biography* [online]. [cit. 2017-01-22]. Dostupné z: <http://www.writingclasses.com/InformationPages/index.php/PagelD/374>

¹⁶ The McKee-Fields Sessions: *Story Takes Flight*. In: *Youtube* [online]. 29.09.2010 [cit. 2017-01-22]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=8UMLXrSOMm4>. Kanál uživatele Good Life Project

¹⁷ *Gotham Writers: Robert McKee Biography* [online]. [cit. 2017-01-22]. Dostupné z: <http://www.writingclasses.com/InformationPages/index.php/PagelD/374>

těchto video-přednášek přímo vychází z knihy *Story: Substance, Structure, Style and the Principles of Screenwriting*.¹⁸

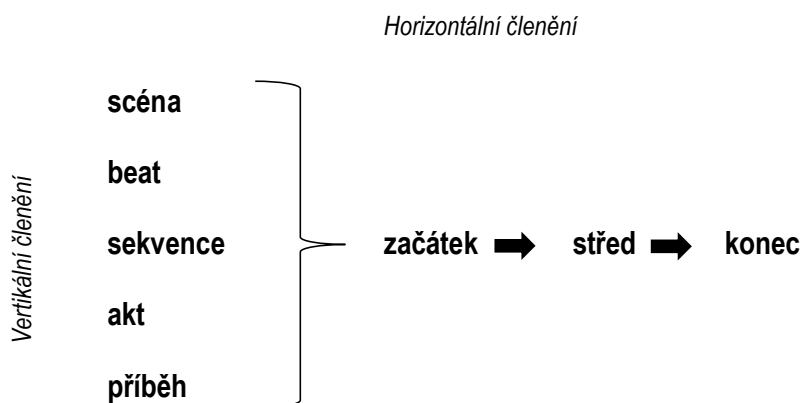
¹⁸ MAŠÍNOVÁ, Milada. *Návod na příběh: Úvahy nad knihami, které radí s psaním scénáře*. Praha, 2014. bakalářská práce (BcA.). Akademie múzických umění v Praze. Filmová a televizní fakulta

2 STRUKTURA PŘÍBĚHU PODLE MCKEEHO

Další kapitolou, které se budu věnovat, je struktura příběhu, kterou analyzoval Robert McKee ve své knize Story.

Struktura je výběr událostí ze života postavy, které jsou sestaveny do strategických sekvencí, s cílem vzbudit určité emoce a vyjádřit specifický pohled na život.¹⁹

Součástí struktury podle McKeeho je scéna, beat, sekvence, akt a příběh. Všechny tyto strukturální prvky mají začátek střed a konec.

Tabulka 1 – Struktura příběhu

2.1 Scéna

Scéna je akce uskutečněná skrz konflikt, více či méně v jednotě času a místa. Tato akce využije potenciálu obsaženého v okolnostech života postavy a obrátí jej v hodnotu, která nese význam. V ideálním případě je každá scéna událostí v příběhu. Scéna znamená změnu. A pokud v průběhu scény nenastane změna, znamená to, že se nestalo nic.²⁰

Každá scéna by měla obsahovat zvrát. Tento zvrát může být pozitivní a tvořit kladnou hodnotu nebo může být negativní a tvořit zápornou hodnotu na konci scény.²¹

Podobně jako příběh je scéna charakterizovaná:

¹⁹ MCKEE, Robert. *Story substance, structure, style, and the principles of screenwriting*. Abridged. New York: Harper Audio, 2005, s. 33. ISBN 0060856181.

²⁰ MCKEE, Robert. *Story substance, structure, style, and the principles of screenwriting*. Abridged. New York: Harper Audio, 2005, s. 36. ISBN 0060856181.

²¹ MCKEE, Robert. *Story substance, structure, style, and the principles of screenwriting*. Abridged. New York: Harper Audio, 2005, s. 36. ISBN 0060856181.

- touhou,
- konfliktem,
- akcí,
- změnou.²²

2.2 Beat

Beat je proměna chování postav v rámci akce a reakce. Beat za beatem mění se chování směřuje k bodu zvratu scény.²³

Termín „beat“ používá i Blake Snyder avšak ve významu větších jednotek – mluví o makrostrukturálních beatech filmu, zatímco McKee se zde vyjadřuje k beatům mezostrukturálním. Blake Snyder představil svou filmovou strukturu v knize *Save the cat!*, kterou pojmenovat Beat Sheet.²⁴

David Bordwell zmiňuje pojem Beat ve spojitosti s rytmem v mise-en-scéně audiovizuálního díla. Zaměřuje se na mikrostrukturální beat. Dělí jej na dva druhy:

- **Vizuální beat** je výrazný pohyb v záběru (např. blikající neon, houpající se loďka na moři nebo zrychlení automobilu v honičce, atd.).²⁵
- **Zvukový beat** je výrazný silnější nebo slabší zvukový motiv (např. opakování $\frac{3}{4}$ taktu, důraz na první dobu, variabilní tempo- někdy pomalé, někdy rychlé, atd.).²⁶

Beat je termín používaný k opsání temporytmického důrazu nebo zvratu ve filmu. V kontextu scénáře obvykle představuje pauzu v dialogu. V kontextu temporytmu filmu se beat vztahuje k události rozhodnutí anebo odhalení, které mění hrdinovi pokračování za dosažením jeho cíle.²⁷

Ludovít Labík rozlišuje 3 úrovně beatu, které vycházejí ze třech úrovní vyprávění příběhu v rámci jednoho celkového příběhu. Trojaktovou Aristotelovskou strukturu můžeme v příběhu rozlišit nejen na úrovni celého příběhu, ale i na úrovni sekvence, scény, někdy i na úrovni záběru a filmového okénka.

²² LABÍK, Ludovít. *Dramaturgia strihovej skladby: horizontálna a vertikálna štruktúra filmového príbehu*. 1. vyd. Zlín: VeR-BuM, 2003, s. 102. ISBN 978-80-87500-30-9.

²³ MCKEE, Robert. *Story substance, structure, style, and the principles of screenwriting*. Abridged. New York: Harper Audio, 2005, s. 41. ISBN 0060856181.

²⁴ SNYDER, Blake. *Save the Cat*. Saline, Michigan, USA: McNaughton & Gunn, Inc., 2005

²⁵ BORDWELL, David a Kristin THOMPSON. *Umění filmu: úvod do studia formy a stylu*. 1. vyd. Praha: Akademie múzických umění v Praze, 2011, s. 217. ISBN 9788073312176.

²⁶ BORDWELL, David a Kristin THOMPSON. *Umění filmu: úvod do studia formy a stylu*. 1. vyd. Praha: Akademie múzických umění v Praze, 2011, s. 360. ISBN 9788073312176.

²⁷ LABÍK, Ludovít. *Dramaturgia strihovej skladby: horizontálna a vertikálna štruktúra filmového príbehu*. 1. vyd. Zlín: VeR-BuM, 2003, s. 109. ISBN 978-80-87500-30-9.

Všechny tyto úrovně příběhu vycházejí z teze o transformaci beatů, kde určitý beat má odlišnou funkci vzhledem k makro-, mezo- a mikro-strukturálnímu příběhu.²⁸

2.2.1 Mikrostrukturální

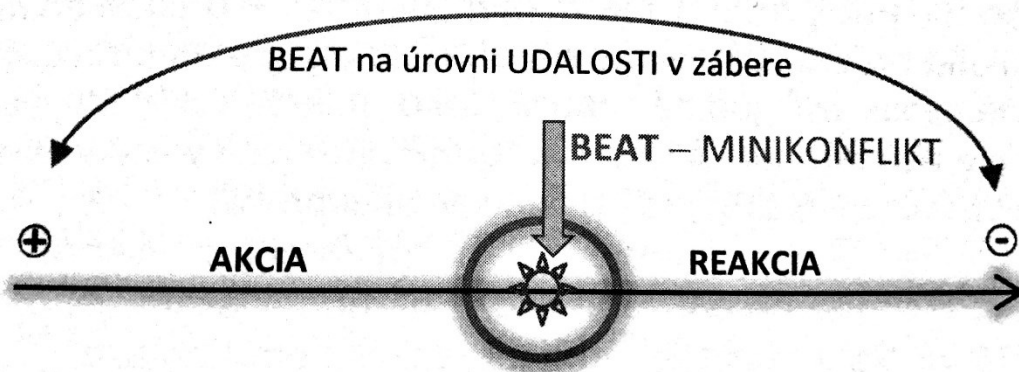
Tyto změny jednání hrdiny beat po beatu vytváří elementární zvraty ve scénách. Mohou být vyjádřené především dialogem, ale možností jsou i další prvky filmové řeči (nadhledy/podhledy, světlo/stín, tempo rychlé/pomalé, hudební nebo zvukový akcent). Na úrovni dialogu jde o základní verbální zvrat.²⁹

Jako příklad mikrostrukturálního beatu na verbální úrovni uvedu film *Forrest Gump* (Robert Zemeckis, 1994)³⁰, scéna, ve které Forrest vstupuje do autobusu:

Forrest:	„Dobrý den, jsem Forrest, Forrest Gump.“	⊕
Řidič autobusu:	„A co je mi do toho! Na to ti každý kašle. Pro mě seš nula a hni zadkem pro mě seš v armádě!“	⊖

Tabulka 2 – Mikrostrukturální beat

V tomto konkrétním příkladu je Forrestův slušný pozdrav pozitivní hodnotou a řidičův důrazný odpor je zápornou hodnotou.

Obrázek 1 – Beat na úrovni události v záběru

Příkladem mikrostrukturálního beatu na úrovni scény s opačnou hodnotou je dialog z filmu *Rain man* (Barry Levinson, 1988)³¹ – scéna dialogu Zuzany a Charlieho:

²⁸ LABÍK, Ludovít. *Dramaturgia strihovej skladby: horizontálna a vertikálna štruktúra filmového príbehu*. 1. vyd. Zlín: VeR-BuM, 2003, s. 109. ISBN 978-80-87500-30-9.

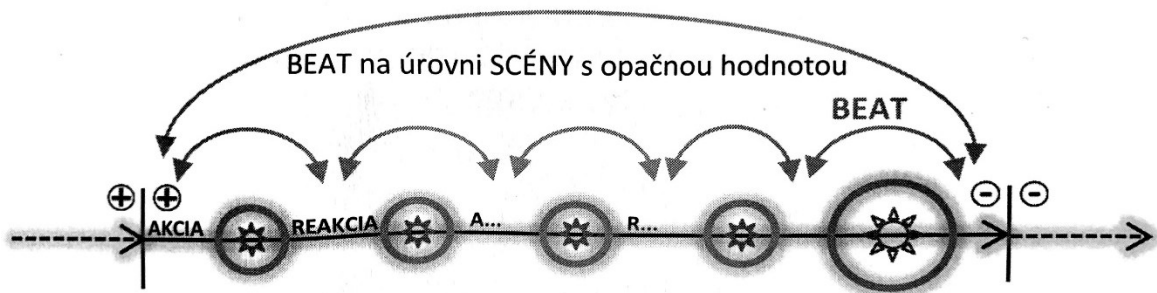
²⁹ LABÍK, Ludovít. *Dramaturgia strihovej skladby: horizontálna a vertikálna štruktúra filmového príbehu*. 1. vyd. Zlín: VeR-BuM, 2003, s. 109. ISBN 978-80-87500-30-9.

³⁰ *Forrest Gump* [Forrest Gump] [film] režie Robert ZEMECKIS. USA, 1994.

³¹ *Rain Man* [Rain Man] [film] režie Barry LEVINSON. USA, 1988.

Charlie:	Charlie přijde za Zuzanou a pohladí ji.	⊕
Zuzana:	„Mám toho po krk.“	⊖
Charlie:	„ Máš toho po krk? Co tím chceš říct?“	⊕
Zuzana:	„Odcházím.“	⊖
Charlie:	„Odcházíš? Ty mě opouštíš zrovna teď, když tě potřebuju?“	⊕
Zuzana:	„Co? Ty nepotřebuješ nikoho!“	⊖
Charlie:	„Co má tohle znamenat? Uklidni se, co jsem provedl?“	⊕
Zuzana:	„Všechny jenom využíváš, využíváš Raymonda.“	⊖
Charlie:	„Já, že využívám Raymonda? K čemu by mu byli 3 miliony dolarů? Já ty prachy potřebuju, on by je nikdy nevyužil.“	⊕
Zuzana:	„Ty je potřebuješ, co? A co bude s Raymondem až se vrátíte domů?“	⊖
Charlie:	„Až budu mít ty prachy, obstarám mu lepší ústav. Co na tom záleží, on se stejně nezmění.“	⊕
Zuzana:	„Ale ty budeš mít jeho prachy.“	⊖
Charlie:	„Jeho prachy? Byl to i můj otec. A co moje polovina?“	⊕
Zuzana:	„Ty jsi ale unesl Raymonda. Charlie ty jsi cvok.“ Zuzana si balí věci a odchází.	⊖
Charlie:	„Počkej. Můj otec mi celý život křivdil, tak co ode mě chceš?“	⊕
Zuzana:	„Chci jít odsud.“ Zabouchne dveře a odchází pryč.	⊖

Tabulka 3 – Mikrostrukturální beat s opačnou hodnotou

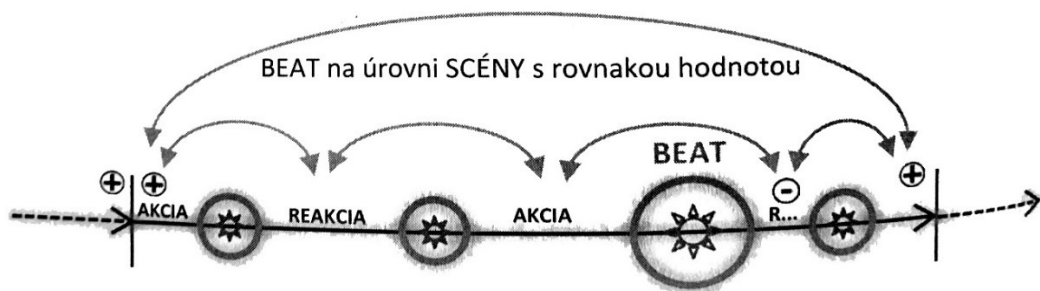
Obrázek 2 – Beat na úrovni scény s opačnou hodnotou

Scéna nemusí nevyhnutelně skončit s opačnou hodnotou, s jakou začínala.

Příkladem mikrostrukturálního beatu na úrovni scény se stejnou hodnotou je dialog z filmu Up in the air (Jason Reitman, 2009)³² – scéna rozhovoru šéfa a Ryanoma:

Šéf:	„Chci, abys ji do toho zasvětil.“	⊕
Ryan:	„Nevím, jak to tu chodí, ať to udělá Fergus.“	⊖
Šéf:	„Nemyslím tu.“	⊕
Ryan:	„Ne.“	⊖
Šéf:	„Ale ano, jsi spolehlivý a to děvče ví, co chce.“	⊕
Ryan:	„Promiň, ale když má někdo profil na Myspace, neznamená to, že může převrátit celou firmu.“	⊖
Šéf:	„Tak ji to nauč. Vezmi si ji s sebou, ukaž jí triky.“	⊕
Ryan:	„Nejsem žádný podrbaný průvodce.“	⊖
Šéf:	Vstává a ukazuje lodičku z papíru. „Bingham, tu je člun a tu jsi ty. Chceš být ve člunu?“	⊕
Ryan:	„Ano, ale sám.“	⊖
Šéf:	Znechuceně odchází. „Děláme, co je třeba, ale jestli chceš trucovat. Ale nebudeš sám, jasné? Dej mi vědět.“	⊕
Ryan:	Pokrčí lodičku z papíru a hodí ji do koše. Rozhoduje se nabídku šéfa přijmout.	⊕

Tabulka 4 – Mikrostrukturální beat se stejnou hodnotou

Obrázek 3 – Beat na úrovni scény se stejnou hodnotou

Beaty jsou motivy a rozhodnutí, které usměřňují pokračování příběhu vpřed. Nerovnoměrné a sporadicky rozmístěné beaty jsou v nejméně nudných částech a pro diváka nejméně zajímavých částech filmu.

³² *Lítám v tom* [Up in the Air] [film] režie Jason REITMAN. USA, 2009.

Nesprávné vytvoření beatu nutí k neodůvodněnému zpozornění diváka. Každý žánr pracuje s beaty různým způsobem. Například akční film má víc mikrostrukturálních beatů, zato drama jich má méně.³³

2.2.2 Mezostrukturální

Tyto beaty se nacházejí na rozhraní sekvencí.³⁴

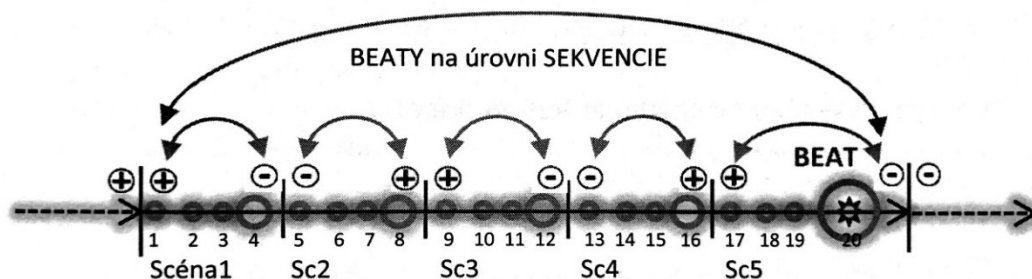
Robert McKee tvrdí, že „Ve většině amerických filmů se beat opakuje každých 5 minut“.³⁵

Jako příklad uvádí film *The Shawshank Redemption* (Frank Darabont, 1994)³⁶:

00:25:00	Andy se ptá Reda na geologické kladívko. - Rozhodnutí
00:30:00	Andy dostane kladivo. – Událost
00:35:00	Andy riskuje život, aby nabídnul finanční radu panu Hadleyovi. – Rozhodnutí
00:40:00	Andy si všimne, jak jednoduše lze napsat své jméno do zdi ve své cele. – Objev ³⁷

Tabulka 5 – Mezostrukturální beat

Po každém výše uvedeném beatu se dějí důležité příběhové události v sekvenci. Ale tím, čeho si diváci v sekvenci nejvíce všimají a pamatují, jsou právě tyto beaty - zásadní momenty v životě hrdiny, které mění jeho život.³⁸

Obrázek 4 – Beaty na úrovni sekvence

³³ LABÍK, Ludovít. *Dramaturgia strihovej skladby: horizontálna a vertikálna štruktúra filmového príbehu*. 1. vyd. Zlín: VeR-BuM, 2003, s. 110. ISBN 978-80-87500-30-9.

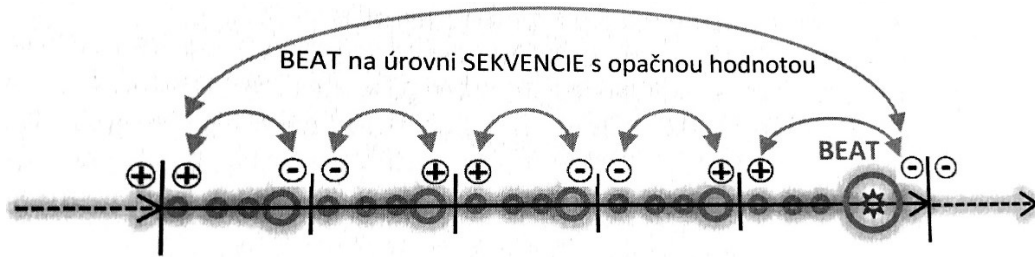
³⁴ LABÍK, Ludovít. *Dramaturgia strihovej skladby: horizontálna a vertikálna štruktúra filmového príbehu*. 1. vyd. Zlín: VeR-BuM, 2003, s. 109. ISBN 978-80-87500-30-9.

³⁵ MCKEE, Robert. *Story substance, structure, style, and the principles of screenwriting*. Abridged. New York: Harper Audio, 2005, ISBN 0060856181.

³⁶ *Vykoupení z věznic Shawshank* [The Shawshank Redemption] [film] režie Frank DARABONT. USA, 1994.

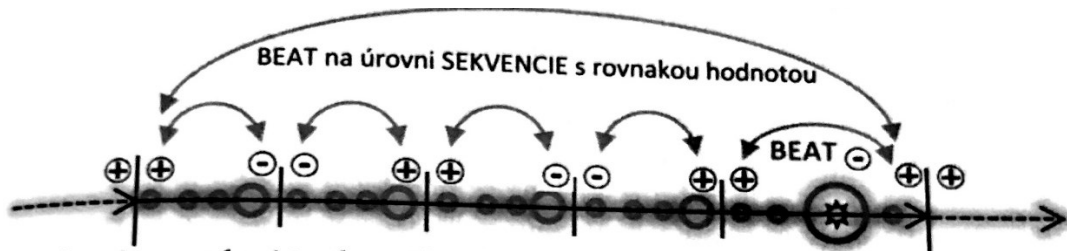
³⁷ MCKEE, Robert. *Story substance, structure, style, and the principles of screenwriting*. Abridged. New York: Harper Audio, 2005, ISBN 0060856181.

³⁸ MCKEE, Robert. *Story substance, structure, style, and the principles of screenwriting*. Abridged. New York: Harper Audio, 2005, ISBN 0060856181.

Obrázek 5 – Beat na úrovni sekvence s opačnou hodnotou

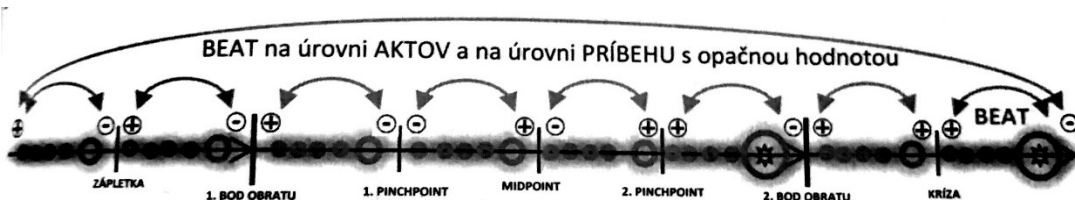
Sekvence nemusí nutně skončit s opačnou hodnotou, jako začíná.

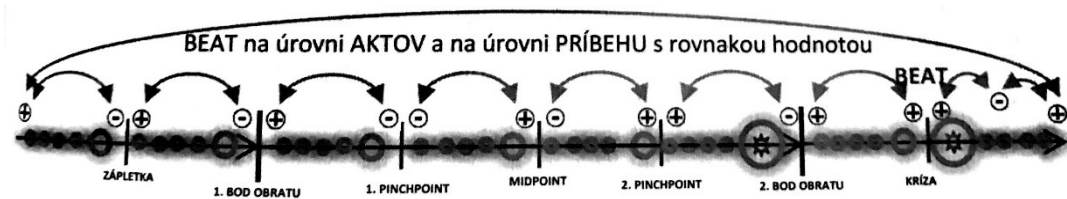
Obrázek 6 – Beat na úrovni sekvence se stejnou hodnotou

2.2.3 Makrostrukturální

Tyto Beaty se nacházejí na úrovni aktů a na úrovni příběhu.³⁹

Obrázek 7 – Beat na úrovni aktů a na úrovni příběhu s opačnou hodnotou

Obrázek 8 - Beat na úrovni aktů a na úrovni příběhu se stejnou hodnotou

³⁹ LABÍK, Ludovít. *Dramaturgia strihovej skladby: horizontálna a vertikálna štruktúra filmového príbehu*. 1. vyd. Zlín: VeR-BuM, 2003, s. 109. ISBN 978-80-87500-30-9.

Příkladem makrostrukturálního beatu uvádím film *Master* (Paul Thomas Anderson, 2012)⁴⁰:

00:14:00	Zápletka	Freddie se dostává do kontaktu s charismatickým Lancasterem Doddem.
00:24:00	1.bod zvratu	Freddie přistoupí na alternativní metodu léčení.
00:50:00	1.dělicí bod	Freddie selže.
01:04:00	Střed filmu	Dodd se stává Freddieho mistrem.
01:30:00	2.dělicí bod	Doddova rodina přestává doufat ve Freddieho přerod a přesvědčují Dodda, aby se na Freddieho vykašlal.
01:34:00	2.bod zvratu	Dodd se nevzdává a dál usilovně bojuje s Freddieho neurózou.
02:07:00	Vyvrcholení	Freddieho se nepodaří uzdravit.

Tabulka 6 – Makrostrukturální beat

Při členění beatů na mikrostrukturální, mezostrukturální a makrostrukturální jsou pro plynulost vnímání filmu pro nás nejdůležitější mezostrukturální beaty, kterým se věnuje i Robert McKee. A právě těmto beatům se hodlám ve své práci věnovat.

2.3 Sekvence

Sekvence je obvykle řada dvou až pěti scén, z které vyplývají významnější důsledky, než z kterékoliv z předcházejících scén.⁴¹

Sekvence je sérií scén, které jako celek vytváří jeden příběhový význam.⁴²

2.4 Akt

Akt je sestaven ze sekvencí, které vrcholí scénou s bodem obratu. Bod obratu způsobí dramatické změny v dosavadních hodnotách a jeho důsledek je významnější než důsledky kterékoliv předcházející sekvence nebo scény.⁴³

⁴⁰ *Mistr* [The Master] [film] režie Paul Thomas ANDERSON. USA, 2012.

⁴¹ MCKEE, Robert. *Story substance, structure, style, and the principles of screenwriting*. Abridged. New York: Harper Audio, 2005, s. 39. ISBN 0060856181.

⁴² LABÍK, Ludovít. *Dramaturgia strihovej skladby: horizontálna a vertikálna štruktúra filmového príbehu*. 1. vyd. Zlín: VeR-BuM, 2003, s. 113. ISBN 978-80-87500-30-9.

⁴³ MCKEE, Robert. *Story substance, structure, style, and the principles of screenwriting*. Abridged. New York: Harper Audio, 2005, s. 37. ISBN 0060856181.

Každý akt vzhledem ke struktuře beatů se dá definovat jako samostatná trojaktová struktura s vlastním vyvrcholením. Umožňuje to transformovatelnost beatů a jejich interpretace vzhledem ke všem příběhovým strukturám (makro-, mezo-, mikrostrukturu). Druhý akt má dvě části a dvě rozhodující změny hlavního hrdiny.⁴⁴

2.5 Příběh

Příběh je řada aktů, které směřují k závěrečnému vrcholu příběhu, který přinese absolutní a nenávratnou změnu. Je největším strukturálním prvkem.⁴⁵

Příběh je nejdůležitějším objektem zájmu diváka, součástí filmového vyprávění jsou i vedlejší příběhy.⁴⁶

Skladba příběhů je následující:

- **akční příběh** (zápletka) se orientuje na akci,
- **vztahový příběh** se orientuje na lásku a přátelství,
- **vedlejší příběhy**, B-story jsou ostatní příběhy.⁴⁷

	Akční příběh	Vztahový příběh	Vedlejší příběhy
Forrest Gump (Robert Zemeckis, 1994) ⁴⁸	Forrest se narodí jiný a musí se se svým osudem vypořádat.	Forrest se zamiluje do Jane.	Příběh běhu, rodinného smutku, příběh přátelství s Bubbou, ...
Plemja (Miroslav Slaboshpitsky, 2014) ⁴⁹	Náš hrdina se dostane do školy pro neslyšící, kde si musí proborovat své místo.	Sergey se zamiluje do spolužačky.	Příběh prostituce, školního života, potratu, ...
Onibaba (Kaneto Šindó, 1964) ⁵⁰	Do chýše mezi dvě ženy přichází muž.	Starší žena žárlí na mladší sokyni.	Příběh duchařské historky kaidan, války, ...
Kolja (Jan Svěrák, 1996) ⁵¹	K Františkovi se nedopatřením dostane malý kluk, o kterého se musí starat.	František si oblíbí malého kluka.	Příběh hudební kariéry, domluvené svatby s ruskou dívkou, lásky k cellistce, ...

Tabulka 7 – Akční, vztahový a vedlejší příběh

⁴⁴ LABÍK, Ludovít. *Dramaturgia strihovej skladby: horizontálna a vertikálna štruktúra filmového príbehu*. 1. vyd. Zlín: VeR-BuM, 2003, s. 117. ISBN 978-80-87500-30-9.

⁴⁸ *Forrest Gump* [Forrest Gump] [film] režie Robert ZEMECKIS. USA, 1994.

⁴⁹ *Kmen* [Plemja] [film] režie Miroslav SLABOSHPIITSKY. Ukrajina / Nizozemsko, 2014.

⁵⁰ *Onibaba* [Onibaba] [film] režie Kaneto ŠINDÓ. Japonsko, 1964.

⁵¹ *Kolja* [film] režie Jan SVĚRÁK. Česko, 1996.

Robert McKee se zaměřuje především na akční příběh.

Linda Aronson rozlišuje dva druhy příběhu:

- **Vnější příběh** je linie událostí, která se vztahuje k hlavnímu příběhu.
- **Vnitřní příběh** je oblouk vývoje postav, který je součástí konkrétní zápletky, v níž událostní linie filmu vychází výhradně z charakterového nedostatku hlavní postavy.⁵²

Jako příklad nám může sloužit film *Piano* (Jane Campion, 1993), kde je charakterový nedostatek hlavní hrdinky skutečnost, že odmítá mluvit. Vnější příběh ji zpočátku dostane do obtíží, ale postupně jí (ve vnitřním příběhu, v jejím vývojovém oblouku) pomáhá překonat tento nedostatek, jímž je touha po tichu zavrhnout.⁵³

Zásadní rozdíl ve struktuře filmů s vnitřním a vnějším příběhem je, že mají dvě vyvrcholení a to vyvrcholení vnějšího příběhu i vnitřního příběhu.⁵⁴

⁴⁹ *Kmen* [Plemja] [film] režie Miroslav SLABOSHPITSKY. Ukrajina / Nizozemsko, 2014.

⁵⁰ *Onibaba* [Onibaba] [film] režie Kaneto ŠINDÓ. Japonsko, 1964.

⁵¹ *Kolja* [film] režie Jan SVĚRÁK. Česko, 1996.

⁵² ARONSON, Linda. *The 21st Century Screenplay*. Crows Nest, Australia: Allen&Unwin, 2010, s. 79.

⁵³ ARONSON, Linda. *The 21st Century Screenplay*. Crows Nest, Australia: Allen&Unwin, 2010, s. 79.

⁵⁴ ARONSON, Linda. *The 21st Century Screenplay*. Crows Nest, Australia: Allen&Unwin, 2010, s. 79.

3 ANALÝZA BEATŮ VZHLEDEM K PŘÍBĚHU

Tato kapitola se věnuje samotné analýze vzorového filmu Vykoupení z věznice Shawshank a analýze tří vybraných českých filmů, které vznikly po roce 2000. Výběr těchto tří českých analyzovaných filmů není náhodný. Hlavním kritériem je divácký úspěch, získaná ocenění a osobní preference.

3.1 Vykoupení z věznice Shawshank

Film Vykoupení z věznice Shawshank byl natočen v roce 1994 podle stejnojmenné povídky Stephana Kinga. Film byl nominován v sedmi kategoriích na Oscara (nejlepší film, nejlepší herec v hlavní roli – Morgan Freeman, nejlepší adaptovaný scénář, nejlepší kamera, nejlepší střih, nejlepší původní hudba a nejlepší zvuk). Vzhledem ke konkurenci, kterou představovaly v témže roce vyrobené filmy Forrest Gump a Pulp Fiction, ale cenu v žádné z kategorií nezískal.⁵⁵

3.1.1 Akční příběh

Andy je nespravedlivě odsouzen za vraždu své ženy a dostává se do Shawshanského vězení. Nepropadá zoufalství a snaží se s tímto osudem poprat. Podaří se mu získat geologické kladívko a časem se prokopat ven. Dostává se na svobodu a začíná žít svobodný život.

3.1.1.1 Analýza mezostrukturálních beatů

TC	Mezostrukturální beat
00:00:00	Andy sedí u soudu a je vyšetřovaný za vraždu své ženy.
00:05:00	Andy je odsouzen na doživotí.
00:10:00	Andy přichází do Shawshanské věznice.
00:15:00	Andy prožívá svou první noc ve věznici.
00:20:00	Seznamuje se při snídani s knihovníkem a ostatními vězni.
00:25:00	Andy se ptá Reda na geologické kladívko.
00:30:00	Andy dostane kladivo.
00:35:00	Andy riskuje život, aby nabídnul finanční radu panu Hadleyovi.
00:40:00	Andy si všimne, jak jednoduše lze napsat své jméno do zdi ve své cele.
00:45:00	Andy dostává od Reda plakát herečky Rity.
00:50:00	Dostává novou práci v knihovně.

⁵⁵ *Vykoupení z věznice Shawshank* [The Shawshank Redemption] [film] režie Frank DARABONT. USA, 1994.

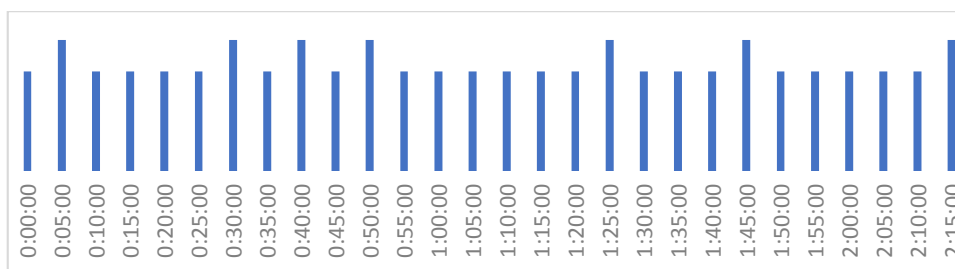
- 00:55:00 Andy v knihovně zachrání 2 spoluvězně.
- 01:00:00 Věznice díky Andymu dostává peníze na nové knihy.
- 01:05:00 Andy pouští rozhlasem po celé věznici hudbu proti ředitelově vůli.
- 01:10:00 Andy se loučí s Redem. Dává mu harmoniku.
- 01:15:00 Andymu se daří získávat peníze pro věznici a komunikovat skrz dopisy s různými institucemi.
- 01:20:00 Do věznice přichází Tommy.
- 01:25:00 Tommy se svěřuje s příběhem spoluvězně, který zabil Andyho ženu.
- 01:30:00 Andy se svěřuje se svým příběhem řediteli. Ten jeho žádost o otevření procesu zamítá.
- 01:35:00 Ředitel nechá zabít Tommyho.
- 01:40:00 Andy říká Redovi o svém snu na svobodě a o tajné krabičce.
- 01:45:00 Andy zmizí ze své cely.
- 01:50:00 Ředitel objevuje velkou díru ve zdi věznice.
- 01:55:00 Andy vybírá v bankách peníze na fiktivní postavu, kterou vytvořil ve vězení.
- 02:00:00 Policisté jdou po ředitelovi věznice. Andy překračuje hranice Mexika.
- 02:05:00 Red je propuštěn z věznice.
- 02:10:00 Red objevuje krabičku s penězi a dopisem od Andyho.
- 02:15:00 Red se setkává s Andym v Mexiku.

Tabulka 8 – Analýza mezostrukturálních beatů vzhledem k akčnímu příběhu filmu Vykoupení z věznice Shawshank

3.1.1.2 Analýza makrostrukturálních beatů

TC	Strukturální bod	Makrostrukturální beat
00:05:00	Zápletka	Andy je odsouzen na doživotí.
00:30:00	1.bod zvratu	Andy dostane kladívko.
00:40:00	1.dělicí bod	Andy si všimne, jak jednoduše lze napsat své jméno do zdi ve své cele.
00:50:00	Střed filmu	Dostává novou práci v knihovně.
01:25:00	2.dělicí bod	Tommy se svěřuje s příběhem spoluvězně, který zabil Andyho ženu.
01:45:00	2.bod zvratu	Andy zmizí ze své cely.
02:15:00	Vyvrcholení	Andy a Red se setkávají v Mexiku.

Tabulka 9 – Analýza makrostrukturálních beatů vzhledem k akčnímu příběhu filmu Vykoupení z věznice Shawshank

Graf 1 – Analýza beatů vzhledem k akčnímu příběhu filmu Vykoupení z věznice Shawshank

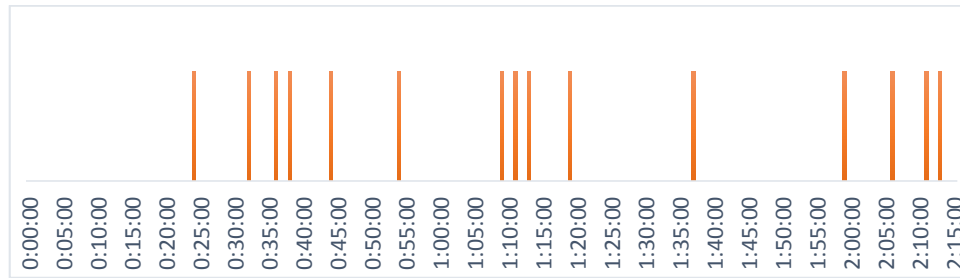
3.1.2 Vztahový příběh

Andy se ve vězení seznámí s Redem. Společně se snaží přežít v nelidském prostředí vězeňského systému. Po dočasném rozdělení se znovu spolu setkávají na svobodném místě.

TC Mezostrukturální beat

- 00:24:00 Andy se sblíží s Redem.
- 00:32:00 Red zajistí, aby Andy s ním a jeho kamarády pracoval na opravě střechy.
- 00:36:00 Andy si přeje pro všechny kluky, se kterými pracuje na střeše pivo.
- 00:38:00 Andy hraje s Redem šachy.
- 00:44:00 Andy dostává od kamarádů kameny na vyřezávání šachů.
- 00:54:00 Andy zaměstnal Reda.
- 01:09:00 Red se snaží Andymu rozmluvit jeho sny.
- 01:11:00 Red dostává od Andyho harmoniku.
- 01:13:00 Andy dostává od Reda plakát další dívky.
- 01:19:00 Andy se svěřuje Redovi s finančními podvody ve věznici.
- 01:37:00 Andy se svěřuje Redovi o svém plánu za hranicemi věznice.
- 01:59:00 Red dostává pohlednici od Andyho.
- 02:06:00 Red se vydává splnit slib, který dal Andymu.
- 02:11:00 Red jede za Andym.
- 02:13:00 Red se setkává s Andym.

Tabulka 10 – Analýza mezostrukturálních beatů vzhledem ke vztahovému příběhu filmu Vykoupení z věznice Shawshank

Graf 2 – Analýza beatů vzhledem ke vztahovému příběhu filmu Vykoupení z věznice Shawshank

3.1.3 Vedlejší příběhy

Red se pokouší dostat z vězení.

TC Mezostrukturální beat

00:07:00 Red poprvé žádá o propuštění z vězení. Jeho žádost je zamítnuta.

01:11:00 Red opět žádá o propuštění. Jeho žádost je opět zamítnuta.

02:03:00 Red je propuštěn z vězení.

Vězni vsázejí své peníze na toho, kdo bude první noc ve věznici brečet.

TC Mezostrukturální beat

00:11:00 Vězni vsázejí své peníze na toho, kdo bude první noc ve věznici brečet.

00:19:00 Andy první noc ve vězení ani nemukl.

00:21:00 Red se svou sázkou prohrává.

Ochránka zabije brečícího bažanta.

TC Mezostrukturální beat

00:13:00 Ochránka zbije bažanta, který se ptá na jídlo.

00:18:00 Ochránka znovu zbije brečícího bažanta.

00:22:00 Zbitý bažant po několika hodinách bez pomoci umřel.

„Sestřičky“ chtějí znásilnit Andyho.

TC Mezostrukturální beat

00:23:00 „Sestřičky“ chtějí znásilnit Andyho.

00:31:00 „Sestřičky“ zbili a znásilnili Andyho.

00:41:00 „Sestřičky“ opět útočí na Andyho.

00:43:00 Jeden ze „Sestřiček“ je zbitý a na Andyho už si nedovolí.

Starý knihovník se stará o ptáčka.

TC Mezostrukturální beat

00:20:00 Starý knihovník krmí malé ptáče červem od Andyho.

00:58:00 Knihovník Brooks vypouští svého havrana Jacka na svobodu.

Skupina vězňů dodělává střechu jedné z věžeňských budov.

TC Mezostrukturální beat

00:31:00 Ředitel umožní několika vězňům práci na střeše.

00:32:00 Mezi vybranými vězni, kteří budou pracovat na střeše, jsou Red i Andy.

00:33:00 Skupina vězňů dodělává střechu jedné z věžeňských budov.

Andyho koníček je výroba šachů.

TC Mezostrukturální beat

00:39:00 Andy si vyrábí vlastní šachy.

00:44:00 Andy dostává od kamarádů kameny na výrobu šachů.

01:24:00 Andy dodělal všechny šachy.

Andy chce rozšířit knihovnu.

TC Mezostrukturální beat

00:53:00 Andy chce rozšířit knihovnu.

00:54:30 Andy se neustále snaží dostat dotaci na knihy.

01:03:00 Andy dostal dotaci na knihy do věznice. Ta mu ale nestačí.

01:13:00 Andy dostává větší dotaci na knihy.

Brooks se dostává na svobodu.

TC Mezostrukturální beat

00:54:30 Brooks dostal propustku z vězení.

00:58:30 Brooks opouští území věznice.

01:02:00 Brooks se oběsí.

Andy připravuje Tommyho na maturitu.

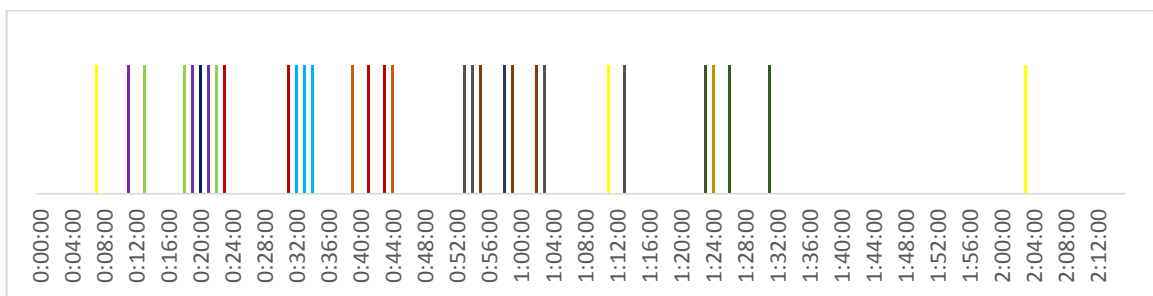
TC Mezostrukturální beat

01:23:00 Andy učí Tommyho.

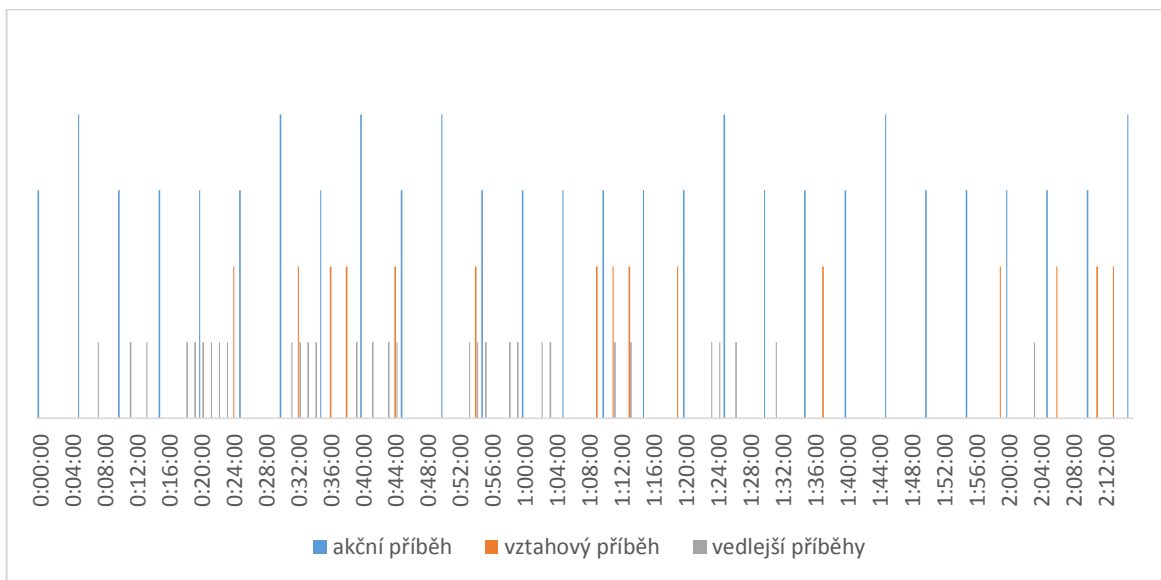
01:26:30 Tommy píše s Andym zkušební test.

01:31:00 Tommy udělal díky Andymu maturitu.

Tabulka 11 – Analýza mezostrukturálních beatů vzhledem k vedlejším příběhům filmu Vykoupení z věznice Shawshank

Graf 3 – Analýza beatů vzhledem k vedlejším příběhům filmu Vykoupení z věznice Shawshank

Graf 4 – Analýza beatů vzhledem k akčnímu, vztahovému a vedlejším příběhům filmu Vykoupení z věznice Shawshank

3.2 Tmavomodrý svět

Tmavomodrý svět⁵⁶ byl natočen v roce 2001 v režii Jana Svěráka. Byl oceněn čtyřmi Českými lvy a mezi diváky je velmi oblíbený.

3.2.1 Akční příběh

Začíná 2. světová válka a František s ostatními československými piloty a kamarádem Karlem vstupuje k britskému královskému letectvu. S Karlem si kryjí záda do té doby, než František Karlovi přebere lásku Susan. Tento fakt je na dočasnou dobu odloučí. Při válečné přestřelce Františkovi vypoví jeho letoun a skončí v moři. Karel se pro Františka obětuje. Hodí mu do moře nafukovací člun, avšak při tak riskantním manévru sám zahyne. František zůstává sám. S Karlem se setkává v myšlenkách v nebi.

3.2.1.1 Analýza mezostrukturálních beatů

TC	Mezostrukturální beat
00:04:00	Probíhá výcvik československých pilotů.
00:10:00	Rozhlas hlásí obsazení republiky a začátek 2. světové války.
00:17:00	František s Karlem opouštějí vesnici.
00:20:00	František s Karlem se dostávají do britského letectva.
00:27:00	František chce posunout výcvik československých pilotů do oblak. Jeho žádost je však zamítnuta.
00:30:00	Čeští piloti jsou povoláni do nebes.
00:35:00	Čeští piloti ve vzduchu zklamali.
00:39:00	Karel byl při letu postřelen. Nikdo neví, co s ním je.
00:43:00	Němci útočí na britskou základnu.
00:47:00	Karel se potká se Susan a zamiluje se do ní.
00:53:00	Karel seznamuje Františka se Susan.
01:01:00	Susan přijela za Františkem.
01:06:00	František se pokouší Karlovi říct, že za ním přijela Susan.
01:10:00	Franta přijíždí na návštěvu k Susan.
01:14:00	Karel byl sestřelen.

⁵⁶ *Tmavomodrý svět* [film] režie Jan SVĚRÁK. Česko, 2001.

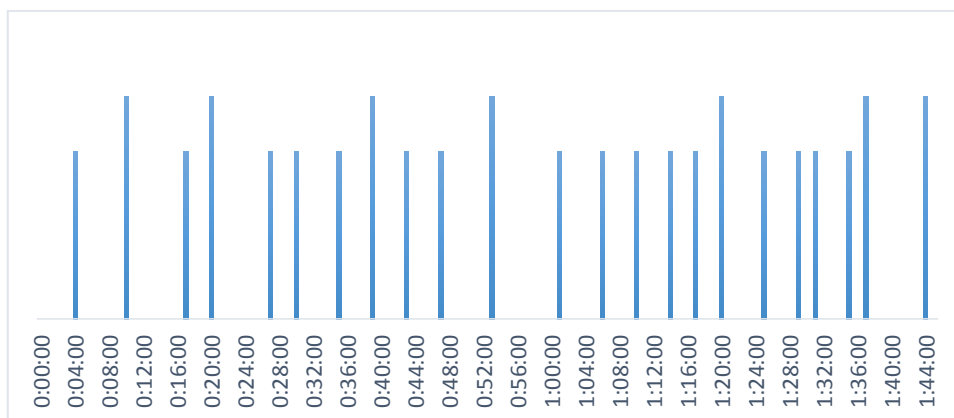
- 01:17:00 František ho zachránil před nacisty.
 01:20:00 Karel zahlédne z letadla Frantovo auto u Susan.
 01:25:00 Karel střílí do Františkova letadla zezadu.
 01:29:00 František se dívá na záznam Karlovy střelby na jeho letoun.
 01:31:00 Franta se omlouvá Karlovi za nedorozumění při střelbě na jeho letoun a za utrpení, které mu způsobil v osobním životě.
 01:35:00 Františkovi se porouchalo letadlo a spadl do vody. Karel zůstal kroužit nad ním.
 01:37:00 Karel padá se svým letounem do vody, aby zachránil Frantovi život. Obětuje se.
 01:44:00 Franta se setkává v nebi s Kájou.

Tabulka 12 – Analýza mezostrukturálních beatů vzhledem k akčnímu příběhu filmu Tmavomodrý svět

3.2.1.2 Analýza makrostrukturálních beatů

TC	Strukturální bod	Makrostrukturální beat
00:10:00	Zápletka	Rozhlas hlásí obsazení republiky a začátek 2. světové války.
00:20:00	1.bod zvratu	František s Karlem se dostávají do britského letectva.
00:39:00	1.dělicí bod	Karel byl ve vzduchu postřelen. František ho zachraňuje.
00:53:00	Střed filmu	Karel seznamuje Františka se Susan.
01:20:00	2.dělicí bod	Karel zahlédne z letadla Frantovo auto u Susan.
01:37:00	2.bod zvratu	Karel obětuje svůj život, aby zachránil Frantův.
01:44:00	Vyvrcholení	Franta se setkává v nebi s Kájou.

Tabulka 13 – Analýza makrostrukturálních beatů vzhledem k akčnímu příběhu filmu Tmavomodrý svět

Graf 5 – Analýza beatů vzhledem k akčnímu příběhu filmu Tmavomodrý svět

3.2.2 Vztahový příběh

František má ve své rodné vsi velkou lásku Haničku. Tu však po začátku války musí opustit, protože odchází k britskému královskému letectvu. Tam se seznamuje se Susan, do které se rázem zamiluje. Po válce se Susan vrátí její manžel a tak se František taky vrací domů. Tam však potkává již zadanou Haničku s dítětem. Zůstává sám.

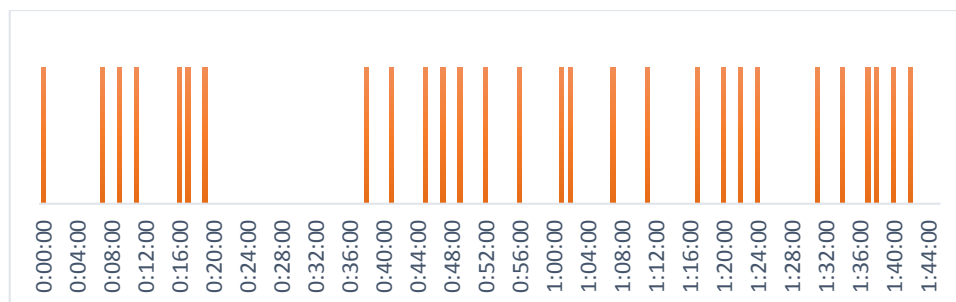
TC Mezostrukturální beat

- 00:00:00 František učí svoji Haničku pilotovat letadlo.
- 00:07:00 Františka vítá jeho pes Barča.
- 00:09:00 Franta se miluje s Haničkou.
- 00:11:00 František brání Kájovi v nebezpečném letu.
- 00:16:00 Franta nabízí Karlovi možnost odcestovat s ním k britskému letectvu.
- 00:17:00 Franta se loučí s Haničkou.
- 00:19:00 Franta se loučí se svým psem Barčou.
- 00:38:00 Karel se svěřuje Františkovi se svými pletkami s Jane.
- 00:40:00 František má strach o nezvěstného Karla.
- 00:45:00 Karel mluví o Frantovi jako o nejlepším příteli.
- 00:47:00 Kája se zamiluje do Susan.
- 00:49:00 Kája říká Frantovi o Susan.
- 00:52:00 Franta veze Káju k Susan.
- 00:56:00 František se sblíží se Susan.
- 01:01:00 Susan se rozejde s Kájou.
- 01:02:00 Susan přijíždí za Františkem.
- 01:07:00 František chce Karlovi říct o Susan.
- 01:11:00 František se políbí se Susan.
- 01:17:00 František zachraňuje Karla před nacisty.
- 01:20:00 Karel vidí Františkovo auto u Susan.
- 01:22:00 Karel odhalí zradu Františka.
- 01:24:00 Karel zbije Frantu.
- 01:31:00 Franta se omlouvá Karlovi za nedorozumění při střelbě na jeho letoun a za utrpení, které mu způsobil v osobním životě.
- 01:34:00 Karel se od Františka odstěhoval.
- 01:37:00 Karel padá se svým letounem do vody, aby zachránil Frantovi život. Obětuje se.
- 01:38:00 Susan je s Frantou v nemocnici.

01:40:00 Franta se vrací k Susan, ale k ní se vrátil její manžel.

01:42:00 František se vrací domů ke své Haničce a Barči, obě už však mají jinou rodinu.

Tabulka 14 – Analýza mezostrukturálních beatů vzhledem ke vztahovému příběhu filmu Tmavomodrý svět

Graf 6 – Analýza beatů vzhledem ke vztahovému příběhu filmu Tmavomodrý svět

3.2.3 Vedlejší příběhy

Karel hledá lásku.

TC Mezostrukturální beat

00:22:00 Kájovi nejde angličtina.

00:26:00 Kája zjišťuje, že ke konverzaci s britskými dívkami bude potřebovat angličtinu.

00:29:00 Kája zlepšil svoji angličtinu a koketuje s dívkami.

00:37:30 Kája chodí s Jane.

00:48:00 Kája miluje Jane.

Příběhy obrázků.

TC Mezostrukturální beat

00:17:00 Kája ukazuje Frantovi své obrázky s dívkami.

00:22:00 Kája půjčuje jinému pilotovi obrázek dívky.

00:29:00 Pilot si maluje dívku z obrázku na letadlo.

Piloti koketují s ženami.

TC Mezostrukturální beat

00:26:00 Machatý balí dvě dívky.

00:37:30 Machatý sbalil jednu rusovlásku.

00:49:00 Mrtvý a Machatý si užívají dívek na party.

Tamtam maluje druhého.

TC Mezostrukturální beat

00:25:00 Tamtam portrétuje Sysla.

00:26:00 Mrtvý říká malíři, že ten obrázek se Syslovi vůbec nepodobá.

00:26:30 Syslovi se vůbec nelíbí jeho podoba na obraze.

Machatý se nechává oholit.

TC Mezostrukturální beat

00:28:00 Machatý zpívá při holení.

00:29:00 Holič ho upozorňuje na nebezpečí.

00:29:30 Holič řízne Machatého.

Mrtvý se bojí létat.

TC Mezostrukturální beat

00:35:30 Mrtvý po zkušebním letu zvrací.

00:36:30 Mrtvý má noční můry. František ho utiňuje.

01:02:00 Mrtvý má před letem střevní problémy.

01:03:00 Mrtvý žádá o ukončení letu. Je mu vyhověno.

01:07:00 Mrtvý zase nechce letět.

01:18:00 Mrtvý je ponaučený a už zase létá.

Mrtvý je sestřelen.

TC Mezostrukturální beat

01:24:00 Mrtvý je postřelen.

01:25:30 Mrtvý spadl do vody v letadle.

01:30:00 Mrtvý je nezvěstný a byl pravděpodobně zabit.

Tamtam byl sestřelen.

TC Mezostrukturální beat

00:33:30 Tamtam byl sestřelen.

00:35:30 Tamtam se probouzí živý někde u moře.

Sysel je postřelen.

TC Mezostrukturální beat

00:45:30 Sysel byl zraněn.

00:48:30 Sysel je v nemocnici, má poraněné břicho.

00:56:30 Sysel zemřel.

František se setkává s Vildou a doktorem na léčebně.

TC Mezostrukturální beat

00:01:30 Franta se dostává se západem plic do léčebny. Seznamuje se s Vildou.

00:27:00 Franta se léčí se západem plic. Vilda pobízí Frantu k útěku.

00:51:30 Doktor slaví narozeniny.

00:58:00 Do léčebny přivezou kamaráda Honzu Machatého.

01:26:30 Doktor hledá kleště.

01:39:30 Vilda se přizná, že chtěli Karla vlákat do pastí s jeho útekem.

Machatý píše píseň pro Sysla.

TC Mezostrukturální beat

00:57:00 Machatý skládá píseň na rozloučení se Syslem.

01:22:00 Machatý hraje píseň pro Káju Sysla.

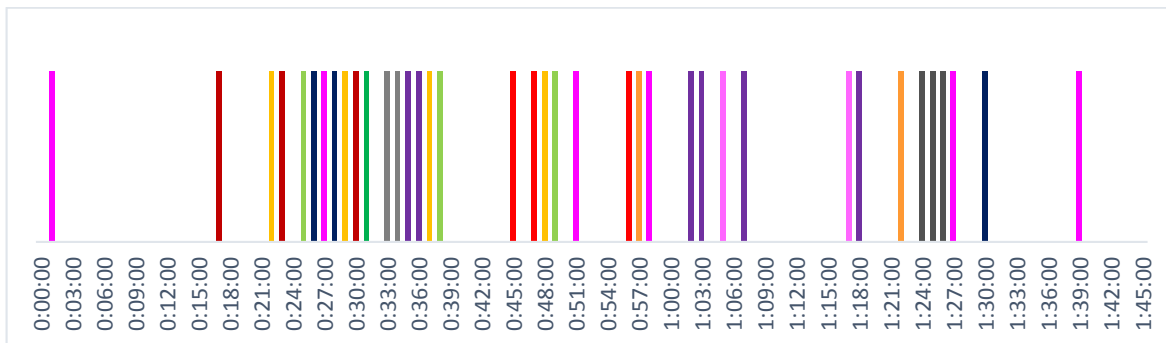
Machatý je postřelen.

TC Mezostrukturální beat

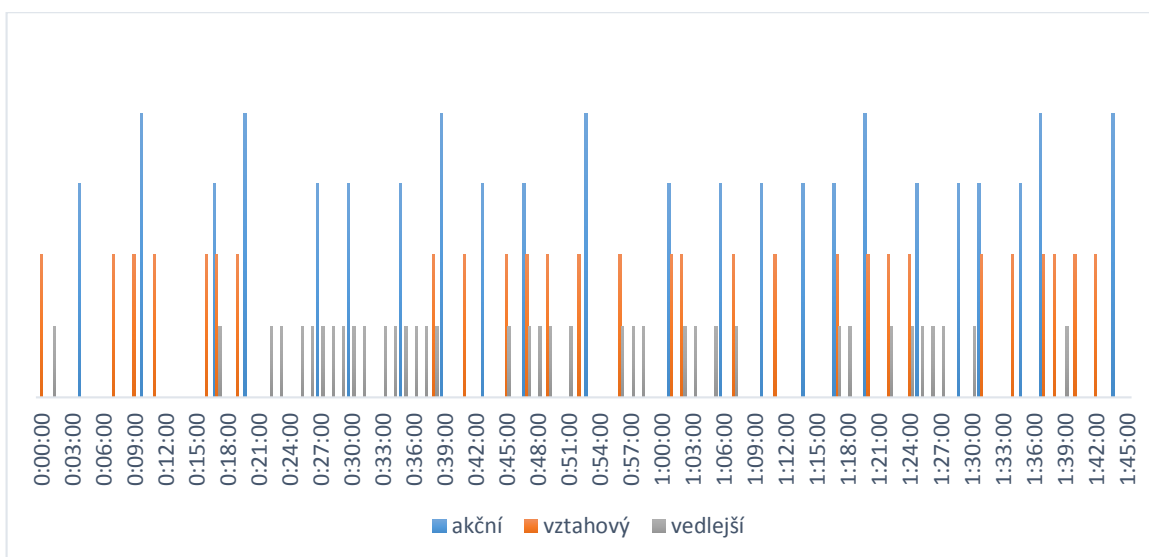
01:05:30 Machatý je postřelen.

01:17:30 Machatého nahrazuje nový pilot.

Tabulka 15 – Analýza mezostrukturálních beatů vzhledem k vedlejším příběhům filmu Tmavomodrý svět

Graf 7 – Analyza beatů vzhledem k vedlejším příběhům filmu Tmavomodrý svět

Graf 8 – Analyza beatů vzhledem k akčnímu, vztahovému a vedlejším příběhům filmu Tmavomodrý svět

3.3 Štěstí

Film režiséra Bohdana Slámy Štěstí je dojemným příběhem o křehkém vztahu dvou mladých lidí, jenž postupně přeroste v opravdovou lásku. V roce 2005 tento film získal sedm Českých lvů a na filmovém festivalu San Sebastián IFF získal jednu zlatou a jednu stříbrnou mušli.⁵⁷

3.3.1 Akční příběh

Monika je klidná vyrovnaná holka. Její přítel Jirka odlétá do Ameriky a ona doufá, že jednou poletí za ním. Moničina kamarádka Dáša má dvě malé děti, o které se není schopná postarat. Monika s kamarádem Toníkem jí s péčí pomáhají. Jednoho dne Dášu odvezou na psychiatrické oddělení a Monika

⁵⁷ Štěstí [film] režie Bohdan SLÁMA. Česko, 2005.

se ujme dočasné péče o její děti. Odlet do Ameriky musí odložit. Monika se stěhuje i s dětmi k Toníkovi, který ji miluje. Všichni čtyři spolu zažívají krásné dny. Když si Dáša přijede zpět pro své děti, Monice už nic nebrání v odletu za Jirkou. Po nějaké době se vrací zpět k Toníkovi.

3.3.1.1 Analýza mezostrukturálních beatů

TC	Mezostrukturální beat
00:03:00	Moničin přítel Jirka odlétá od Ameriky.
00:13:00	Monika se stará o Dášu a její děti. Jdou spolu na pouť.
00:18:00	Monika přichází s nákupem ke své kamarádce Dáši. Ta je na tom zle a vůbec se nestará o své dva malé syny.
00:23:00	Monika s Toníkem a dětmi přichází k Dáši jí popřát hezké Vánoční svátky. Ta se však chová neurvale a Moniku s Toníkem vyhodí.
00:29:00	Jirka koupil Monice letenku do Ameriky.
00:34:00	Monika s její mámou nachází Dášiny děti samotné v bytě.
00:39:00	Dáša přichází domů a Moniku ze svého bytu nemilosrdně vyhodí.
00:43:00	Monika si balí věci do Ameriky. Odmítá Dáši jakkoliv pomoci.
00:50:00	Dáša se úplně pomátla, Monika si uvědomuje celou situaci.
00:54:00	Monika se rozhodla neodletět do Ameriky a starat se o kluky Dáši.
01:01:00	Jirka se vrátil na skok z Ameriky.
01:07:00	Monika s dětmi jde na návštěvu na psychiatrii za Dášou. Kluci nepoznávají vlastní mámu.
01:11:00	Monika s dětmi se stěhuje k Toníkovi.
01:20:00	Monika se skoro pomiluje s Toníkem.
01:25:00	Na oslavu Pátových narozenin přijíždí Dáša a oba kluky si odváží s sebou pryč.
01:30:00	Monika odlétá od Ameriky.
01:35:00	Monika se vrátila zpátky domů.

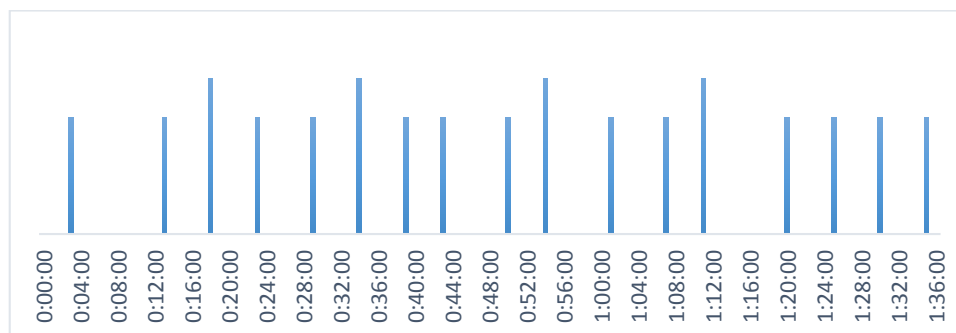
Tabulka 16 – Analýza mezostrukturálních beatů filmu Šťestí

3.3.1.2 Analýza makrostrukturálních beatů

TC	Strukturální bod	Makrostrukturální beat
00:18:00	Zápletka	Dáša se nestará o své dva syny. Monika má o ně strach.
00:29:00	1.bod zvratu	Jirka koupil Monice letenku do Ameriky.
00:34:00	1.dělicí bod	Monika s její mámou nachází Dášiny děti samotné v bytě.

00:54:00	Střed filmu	Monika se rozhodla neodletět do Ameriky a starat se o kluky Dáši.
01:11:00	2.dělicí bod	Monika se s dětmi stěhuje k Toníkovi.
01:25:00	2.bod zvratu	Na oslavu Pátových narozenin přijíždí Dáša a oba kluky si odváží s sebou pryč.
01:35:00	Vyvrcholení	Monika se vrátila zpátky za Toníkem.

Tabulka 17 – Analýza makrostrukturálních beatů vzhledem k akčnímu příběhu filmu Šťěstí

Graf 9 – Analýza beatů vzhledem k akčnímu příběhu filmu Šťěstí

3.3.2 Vztahový příběh

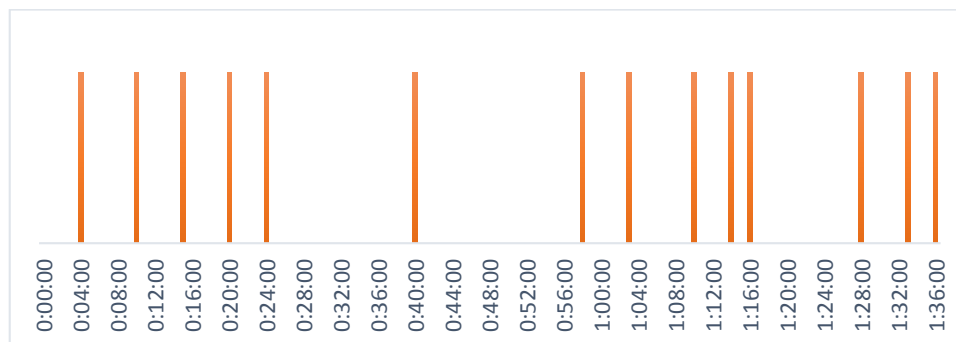
Monika miluje svého přítele Jirku, který odlétá do Ameriky. Nemůže se dočkat až za Jirkou přiletí. Zatím se Monika společně se svým kamarádem Tondou stará o děti kamarádky Dáši. Situace se zkomplikuje a Monika se přestěhuje i s dětmi Dáši k Toníkovi. Ten ji bezmezně miluje a touží po takovém životě s Monikou. Dáša si po uzdravení přijede pro své děti a Monika odlétá za svým Jirkou. Po čase se však vrací zpátky k Tondovi.

TC Mezostrukturální beat

00:04:00	Monika smutní po Jirkovi.
00:10:00	Monika si u své kamarádky Dáši prohlíží fotky od Jirky z Ameriky.
00:15:00	Monika volá svému partnerovi do Ameriky. Nebere jí telefon. Monika má pochybnosti. Tonda Moniku utěšuje.
00:20:00	Tonda pomáhá Monice se starat o děti.
00:24:00	Toníkovi je Moniky líto.
00:40:00	Monika se těší za Jirkou do Ameriky.
00:58:00	Toník se s Monikou starají o kluky.
01:03:00	Jirka si přijel pro Moniku, avšak odlétá bez ní.
01:10:00	Toník nabízí Monice a dětem střechu nad hlavou.
01:14:00	Monika říká Tondovi, že se odstěhuje, jakmile si Dáša vezme zpět děti.

- 01:16:00 Monika je s Toníkem, tetou a dětmi šťastná.
 01:28:00 Toník se svěřuje Monice se svou láskou k ní.
 01:33:00 Toník je smutný, stýská se mu po tetě a Monice.
 01:36:00 Monika se vrátila kvůli Toníkovi.

Tabulka 18 – Analýza mezostrukturálních beatů vzhledem ke vztahovému příběhu filmu Šťěstí

Graf 10 – Analýza beatů vzhledem ke vztahovému příběhu filmu Šťěstí

3.3.3 Vedlejší příběhy

Příběh lásky Toníkovy tety a otce.

TC Mezostrukturální beat

- 00:01:00 Teta zpívá smutnou písničku.
 01:12:00 Teta říká Monice o své tajné životní lásce.
 01:23:00 Toníkův otec jde na návštěvu do nemocnice za tetou.

Toníkův otec má strach o svého syna.

TC Mezostrukturální beat

- 00:08:00 Toník žije v polorozpadlém domě se svou tetou. Nemá ani na nájem. Jeho rodina má o něj strach.
 00:26:00 Toník přijde pozdě na rodinnou večeři. Rodiče mají o něj strach.
 00:36:00 Toníkův otec nachází ráno před bytem opilého Tonda a otce Moniky.
 01:15:00 Toníkův otec přichází za Tondou do práce. Rozmlouvá mu bydlení v rozpadlém domě.
 01:24:00 Toníkův otec pomáhá svému synovi s opravou starého domu.
 01:35:00 Dům kde žil Toník s tetou se bourá.

Moničin otec se na Štědrý den opije s Toníkem.

TC Mezostrukturální beat

00:31:00 Moničin otec se na Štědrý den opije s Toníkem.

00:33:00 Moničin otec by měl rád Toníka za zetě.

00:36:00 Otec Moniky a Tonda se loučí.

Toník najde opilou Dášu na ulici.

TC Mezostrukturální beat

00:35:00 Toník najde opilou Dášu na ulici a bere ji s sebou domů.

00:37:00 Dáša vyjede ve výtahu po Toníkovi.

00:43:00 Toník odchází od Dáši.

Moničina kamarádka má ženatého milence Járou.

TC Mezostrukturální beat

00:14:00 Dáša si to rozdává na pouti se svým milencem Járou.

00:17:00 Jára posílá Dáši peníze po Monice.

00:44:00 Jára je u Dáši ve vaně.

00:49:00 Dáša navštíví Járu v práci.

Toníkova teta je nemocná.

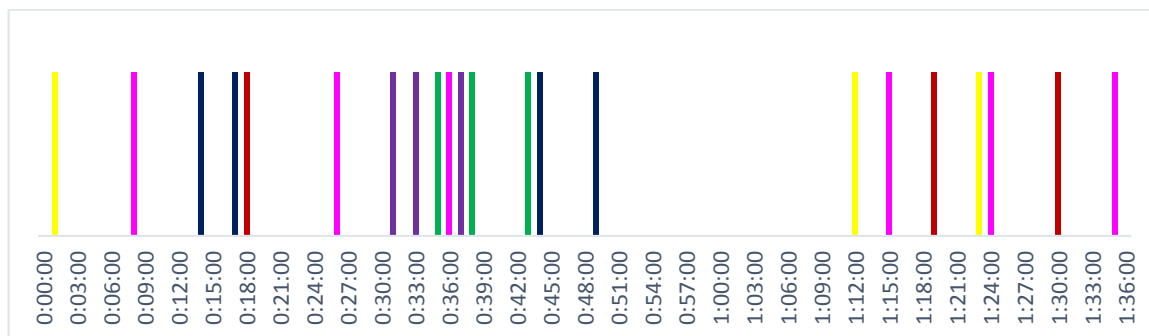
TC Mezostrukturální beat

00:18:00 Toník najde tetu před domem nehybnou.

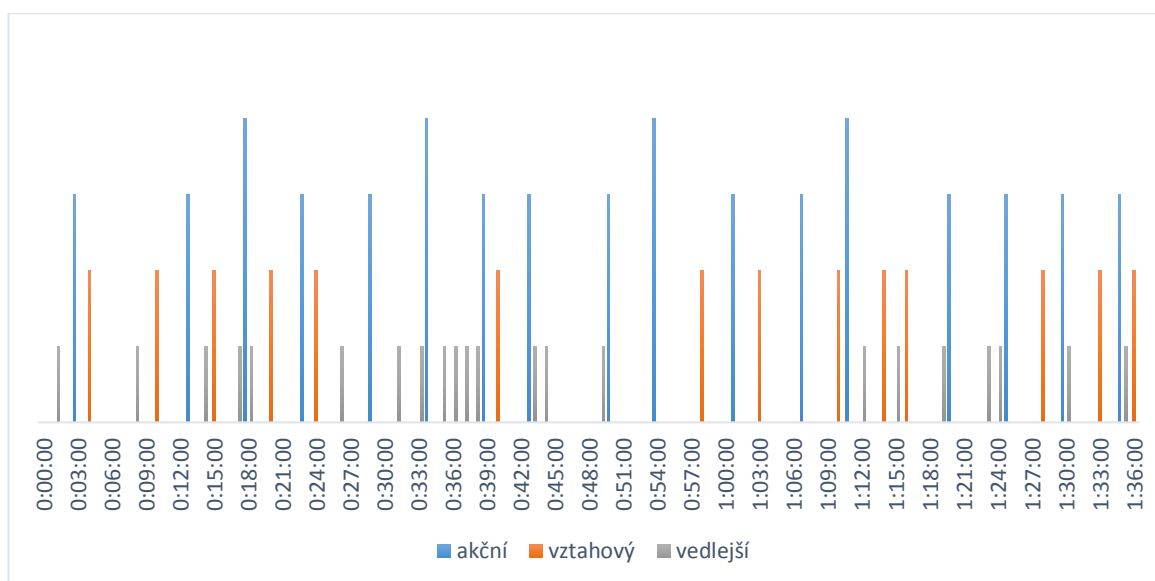
01:19:00 Teta má rakovinu.

01:30:00 Toník je na návštěvě u tety v nemocnici.

Tabulka 19 – Analýza mezostrukturálních beatů vzhledem k vedlejším příběhům filmu Štěstí

Graf 11 – Analyza beatů vzhledem k vedlejším příběhům filmu Šťěstí

Graf 12 – Analyza beatů vzhledem k akčnímu, vztahovému a vedlejším příběhům filmu Šťěstí

3.4 Kobry a užovky

Kobry a užovky si v roce 2015 vybojovaly osm Českých lvů, v Karlových Varech na IFF dostaly ocenění za Nejlepší mužský herecký výkon a neminula je ani cena České filmové kritiky za kategorii nejlepší herec. Mezi diváky je tento film velmi oblíbený, nasvědčuje tomu i cena filmových fanoušků.⁵⁸

3.4.1 Akční příběh

Užovka přichází o práci a jeho kamarád mu dává nabídku, kterou nehodlá promarnit. Užovka cítí, že má poslední šanci sám se sebou něco udělat. Otevírá si obchod s oblečením. Kobra jednoho dne objeví v obchodě pilule, ukradne je a snaží se je zpeněžit. Rozzlobená Užovka spolu s kamarádem

⁵⁸ Kobry a užovky [film] režie Jan PRUŠINOVSKÝ. Česko, 2015.

Tomášem zbijí Kobru. Kobra se dostává do nemocnice a případ začíná vyšetřovat kriminální policie. Tomáš se za ohrožení na zdraví dostává do vězení. Užovka vyklouzne bez úhony.

3.4.1.1 *Analýza mezostrukturálních beatů*

TC	Mezostrukturální beat
00:00:00	Kobra vykrádá chatu.
00:06:00	Užovka vyzvedává svého zfetovaného bratra Kobru.
00:11:00	Užovka je vyhozený z práce.
00:21:00	Za Užovkou přijede starý známý a nabídne Užovkovi spolupráci v podnikání.
00:25:00	Užovka dostane licenci na podnikání.
00:30:00	Užovka jde ke své mámě pro peníze. Tam neuspěje.
00:35:00	Babička ručí svým domem za půjčku Užovky.
00:39:00	Užovka otevírá obchod.
00:44:00	Užovka kupuje babičce televizi.
00:47:00	Kobra krade babiččinu televizi.
00:54:00	Užovka zjistí, že Kobra ukradl babičce televizi. Jde ho hledat.
01:00:00	Tomáš s Užovkou načapají Zuzanu a Kobru při sexu.
01:02:00	Tomáš a Užovka zmlátí Kobru.
01:05:00	Užovka jde za zmláceným Kobrou do nemocnice.
01:13:00	Užovka hledá alibi u hostinské.
01:15:00	Hostinská u soudu poskytne alibi Užovce.
01:19:00	Tomáš je odsouzen na rok do vězení, Užovka je zproštěn viny.
01:22:00	Užovka se snaží usmířit s Tomášem.
01:27:00	Kobra snědl viagru z obchodu Užovky.
01:32:00	Kobra ukradl viagru z obchodu Užovky.
01:35:00	Užovka najde Kobru i s léky.
01:39:00	Kobru srazí auto.
01:42:00	Užovka nabízí Tomášovi práci v tanečním klubu.

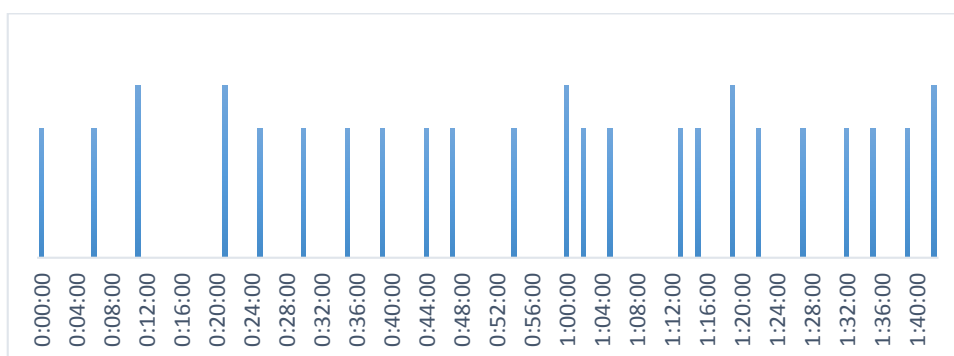
Tabulka 20 – Analýza mezostrukturálních beatů filmu Kobry a užovky

3.4.1.2 *Analýza makrostrukturálních beatů*

TC	Strukturální bod	Makrostrukturální beat
00:11:00	Zápletka	Užovka je vyhozený z práce.

00:21:00	1.bod zvratu	Za Užovkou přijede starý známý a nabídne Užovkovi spolupráci v podnikání.
00:39:00	1.dělicí bod	Užovka otevírá obchod.
01:00:00	Střed filmu	Tomáš s Užovkou zmlátí Kobru.
01:15:00	2.dělicí bod	Kobra napráská Tomáše. Probíhá soud.
01:19:00	2.bod zvratu	Tomáš je odsouzen na rok do vězení, Užovka je zproštěn viny.
01:42:00	Vyvrcholení	Tomáše pustí z vězení. Užovka pro něj má práci.

Tabulka 21 – Analýza makrostrukturálních beatů filmu Kobry a užovky

Graf 13 – Analýza beatů vzhledem k akčnímu příběhu filmu Kobry a užovky

3.4.2 Vztahový příběh

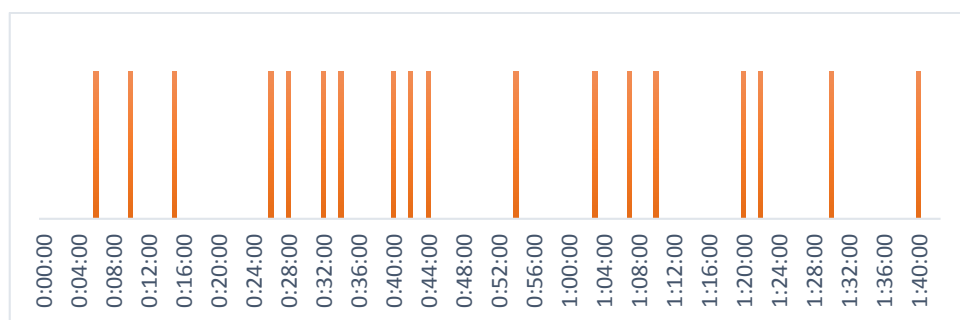
Užovkův bratr Kobra je nezodpovědný feťák, bydlící s věčně opilou matkou. Kobra dělá Užovkovi věčně ostudu, krade mu věci. Užovka se snaží za svého bratra problémy žehlit. Když se Užovka snaží vystrašit Kobru, dostane se málem do vězení.

TC Mezostrukturální beat

00:06:00	Užovka s kamarádem Tomášem vyzvedávají zfetovaného Kobru.
00:10:00	Užovka odváží svého bratra domů matce.
00:15:00	Hospodská se stará o opilého Užovku.
00:26:00	Užovka si jde k Tomášovi půjčit peníze.
00:28:00	Užovka jde mámu požádat o laskavost.
00:32:00	Kobra dává bráchovi radu, kde sehnat peníze.
00:34:00	Užovka jde k babičce pro peníze.
00:40:00	Užovka navštívuje babičku a sděluje jí své podnikatelské úspěchy.
00:42:00	Užovka dává peníze Kobře.
00:44:00	Užovka kupuje babičce novou televizi.
00:54:00	Užovka hledá bratra kvůli krádeži babiččiny televize.

- 01:03:00 Užovka se zastává zmláceného bratra.
 01:07:00 Kobra říká Užovkovi, že ho za to zmlácení neudal.
 01:10:00 Užovka navštěvuje Tomáše.
 01:20:00 Užovka chodí s hostinskou.
 01:22:00 Užovka se snaží usmířit s Tomášem a jeho ženou.
 01:30:00 Užovka vyzvedává Kobru.
 01:40:00 Užovka pořádá večeři pro propuštěného kamaráda Tomáše.

Tabulka 22 – Analýza mezostrukturálních beatů vzhledem ke vztahovému příběhu filmu Kobry a užovky

Graf 14 – Analýza beatů vzhledem ke vztahovému příběhu filmu Kobry a užovky

3.4.3 Vedlejší příběhy

Kobra krade.

TC Mezostrukturální beat

- 00:00:00 Kobra vykrádá chatky.
 00:30:00 I matka ví, že její syn Kobra vykrádá chatky a fetuje.
 00:33:00 Kobra krade sousedovi kolo.
 00:47:00 Kobra prodává v zastavárně babiččinu televizi.
 00:56:00 Kobra krade na hasičské zábavě.
 00:58:00 Kobra je vyhozený z hasičské zábavy.

Zuzana je pokladní v obchodě Užovky.

TC Mezostrukturální beat

- 00:37:00 Tomáš nabízí Kobrovi svoji ženu jako pokladní do jeho nového obchodu.
 00:39:00 Zuzana se stává pokladní v obchodě Užovky.
 00:42:00 Zuzana je protivná na Užovku.

- 00:50:00 Užovka je našťvaný na Zuzanu, že práci fláká.
- 00:51:00 Zuzana se pohádá s manželem Tomášem.

Zuzana se opije na hasičském bále.

TC Mezostrukturální beat

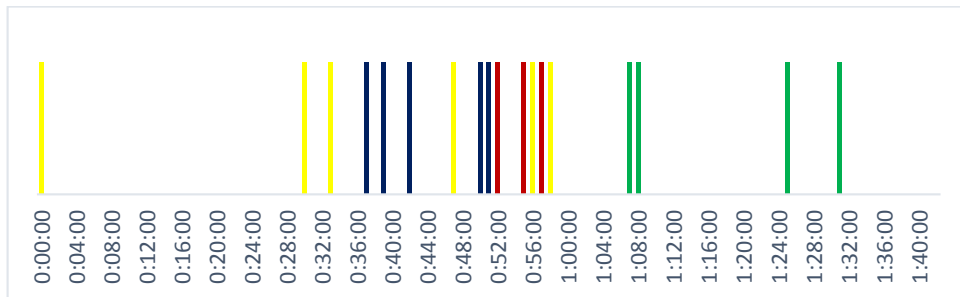
- 00:52:00 Zuzana jde s kamarády na hasičskou zábavu.
- 00:55:00 Zuzana tančí opilá na zábavě.
- 00:57:00 Zuzana se vysvléká na zábavě.

Láďík obchoduje s prášky a schovává je v obchodě Užovky.

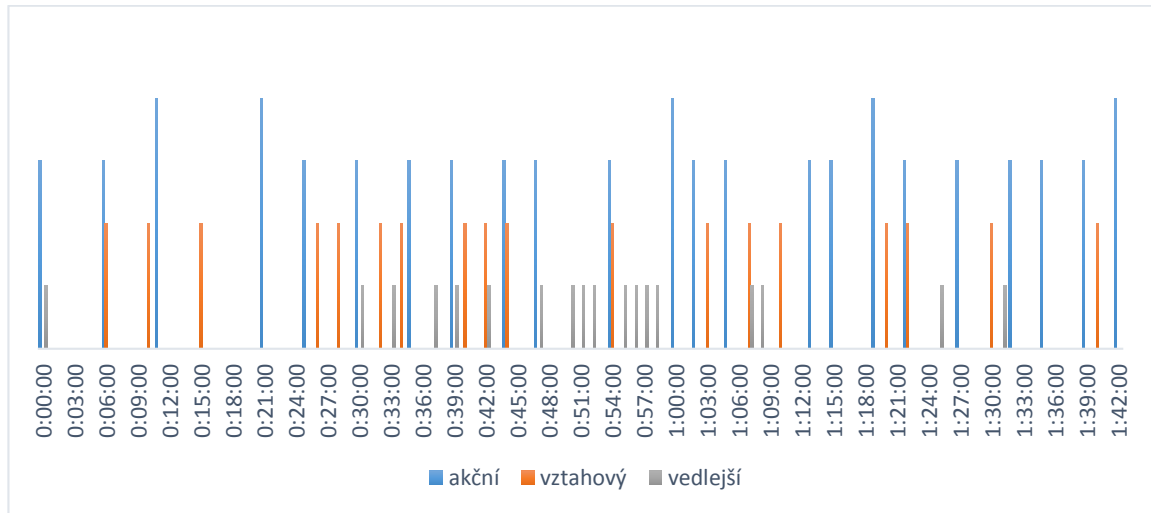
TC Mezostrukturální beat

- 01:07:00 Užovka má podezření na Láďu, že mu něco tají.
- 01:08:00 Užovka objevuje prášky v krabicích od bot.
- 01:25:00 Kobra najde léky ukryté v krabicích od bot.
- 01:32:00 Láďa je našťvaný, protože Kobra ukradl všechny léky z krabic od bot.

Tabulka 23 – Analýza mezostrukturálních beatů vzhledem ke vztahovému příběhu filmu Kobry a užovky

Graf 15 – Analýza beatů vzhledem k vedlejším příběhům filmu Kobry a užovky

Graf 16 – Analýza beatů vzhledem k akčnímu, vztahovému a vedleším příběhům filmu Kobry a užovky

3.5 Shrnutí

Dle analýzy u filmu Vykoupení z věznice Shawshank průměrná vzdálenost mezi dvěma beaty u akčního příběhu je 5 minut. U vztahového příběhu je tato vzdálenost větší a to 9 minut 18 sekund.

Teze McKeeho je zaměřená především na akční příběh. Hollywoodské filmy se více orientují na akci než vztahy. To nám dokazuje i výsledek analýzy, že průměrná vzdálenost beatů u filmu Vykoupení z věznice Shawshank ve vztahovém příběhu je skoro dvojnásobná než u akčního příběhu. Evropská kinematografie je více orientovaná na vztahy, psychologii postav nebo intimní příběhy. Česká kinematografie není výjimkou.

U Tmavomodrého světa je vzhledem i ke kratší délce méně beatů v akčním příběhu, ale téměř 2x více beatů v příběhu vztahovém. Méně divácky atraktivní film Štěstí má průměrnou vzdálenost beatů delší než oba zmiňované snímky. Na domácím poli nejvíce oceňované Kobry a užovky se s průměrnou vzdáleností beatů blíží k 5 minutám stejně jako Tmavomodrý svět. Viz. Tabulka 24 – Shrnutí beatů v akčních a vztahových příbězích.

Vedlejších příběhů je ve filmech celá řada a i ty mají své beaty. Já jsem pro ilustraci uvedla několik základních, ale každý divák si ve filmu může najít i další.

Analyzovaný film	Stopáž	Akční příběh		Vztahový příběh	
		Beatů	Průměrná vzdálenost beatů	Beatů	Průměrná vzdálenost beatů
Vykoupení z věznice Shawshank	142 min.	28	5 min.	15	9 min. 18 s.
Tmavomodrý svět	112 min.	23	4 min. 52 s.	28	4 min.
Štěstí	100 min.	17	8 min. 53 s.	14	7 min. 8 s.
Kobry a užovky	111 min.	23	4 min. 50 s.	18	6 min. 10 s.

Tabulka 24 – Shrnutí beatů v akčních a vztahových příbězích

ZÁVĚR

Na začátku mé práce jsem si stanovila několik otázek a tezí, zda jsme schopni odpozorovat ve vybraných a zkoumaných filmech beaty, podobné těm, co uvádí Robert McKee ve své knize Story. Aplikovala jsem jeho tezi na čtyři vybrané filmy; Vykoupení z věznice Shawshank (Frank Darabont, 1994), Tmavomodrý svět (Jan Svěrák, 2001), Štěstí (Bohdan Sláma, 2005) a Kobry a užovky (Jan Prušinovský, 2015) a analyzovala jsem mezostrukturální beaty u akčního příběhu ve čtyřech zmiňovaných filmech. Avšak každý film má mimo akční příběh i příběh vztahový a příběhy vedlejší. Proto jsem analýzu mezostrukturálních beatů rozšířila i o tyto příběhy. Výsledky zkoumání jsem graficky znázornila a sumarizovala do tabulky 24 – Shrnutí beatů v akčních a vztahových příbězích.

Na základě dělení filmu na mikro-, mezo- a makro- strukturu, jsem si položila otázku, jestli se mezostrukturální beaty neshodují ve svých časech s makrostrukturálními. Díky analýzám jsem přišla k závěrům, že tyto beaty jsou totožné. Například ve 30. minutě filmu Vykoupení z věznice Shawshank Andy dostane geologické kladívko, které se nakonec stane nástrojem jeho útěku z vězení. V tomto případě byl mezo- i makrostrukturální beat na stejném místě, čili v prvním bodu zvratu.

Za pomoci grafu jsem zjistila difference a jasně odpočitatelné odchylky. U vztahového příběhu filmu Vykoupení z věznice Shawshank podléhají vypočítanému timingu 9 min. 18 s. Tento timing naznačuje, že vztahový příběh není upřednostňován v tomto typu filmu. Potvrzuje se teze, že Hollywoodské filmy jsou více zaměřené na akční příběh, kdežto ty evropské jsou více psychologické a více orientované na vztahové vazby mezi jednotlivými postavami. U vybraných českých filmů jsou počty beatů ve vztahovém i akčním příběhu poměrně vyrovnané. Tmavomodrý svět má dokonce víc beatů ve vztahovém příběhu než v akčním. Další odchylky jsou vyzorované u filmu Štěstí. Průměrná vzdálenost beatů v akčním a vztahovém příběhu u toho filmu činí 8 min. 53 s. a 7 min. 8 s.

Z tohoto zkoumání čtyř filmů nejdou vyvodit hlubší závěry, avšak práce už teď dává podněty pro nové myšlenky a úvahy nad tímto tématem. V dalším zkoumání by bylo vhodné práci obohatit o širší spektrum analyzovaného pole.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

ARONSON, Linda. *The 21st Century Screenplay*. Crows Nest, Australia: Allen&Unwin, 2010

BORDWELL, David a Kristin THOMPSON. *Umění filmu: úvod do studia formy a stylu*. 1. vyd. Praha: Akademie múzických umění v Praze, 2011, ISBN 9788073312176.

Gotham Writers: Robert McKee Biography [online]. [cit. 2017-01-22]. Dostupné z: <http://www.writingclasses.com/InformationPages/index.php/PagelD/374>

KUČERA, Jan. *Stříhová skladba ve filmu a v televizi*. 2., dopl. vyd. Praha: Akademie múzických umění, 2002, ISBN 80-733-1896-2.

LABÍK, Ludovit. *Dramaturgia strihovej skladby: horizontálna a vertikálna štruktúra filmového príbehu*. 1. vyd. Zlín: VeRBuM, 2003, ISBN 978-80-87500-30-9.

MAŠÍNOVÁ, Milada. *Návod na příběh: Úvahy nad knihami, které radí s psaním scénáře*. Praha, 2014. bakalářská práce (BcA.). Akademie múzických umění v Praze. Filmová a televizní fakulta

MCKEE, Robert. *Story substance, structure, style, and the principles of screenwriting*. Abridged. New York: Harper Audio, 2005, ISBN 0060856181.

REMÁČ, Milan. *Strukturální analýza filmu „Tajnosti“ podle Roberta McKeeho*. Praha, 2007. Bakalářská práce (BcA.). Akademie múzických umění v Praze. Filmová a televizní fakulta

SNYDER, Blake. *Save the Cat*. Saline, Michigan, USA: McNaughton & Gunn, Inc., 2005

VALUŠIAK, Josef. *Základy stříhové skladby*. 3., rozš. vyd. V Praze: FAMU, 2005, ISBN 80-733-1039-2.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 – Beat na úrovni události v záběru - LABÍK, Ludovít. *Dramaturgia strihovej skladby: horizontálna a vertikálna štruktúra filmového príbehu*. 1. vyd. Zlín: VeRBuM, 2003, s. 109. ISBN 978-80-87500-30-9.

Obrázek 2 – Beat na úrovni scény s opačnou hodnotou - LABÍK, Ludovít. *Dramaturgia strihovej skladby: horizontálna a vertikálna štruktúra filmového príbehu*. 1. vyd. Zlín: VeRBuM, 2003, s. 110. ISBN 978-80-87500-30-9.

Obrázek 3 – Beat na úrovni scény se stejnou hodnotou - LABÍK, Ludovít. *Dramaturgia strihovej skladby: horizontálna a vertikálna štruktúra filmového príbehu*. 1. vyd. Zlín: VeRBuM, 2003, s. 110. ISBN 978-80-87500-30-9.

Obrázek 4 – Beaty na úrovni sekvence se stejnou hodnotou- LABÍK, Ludovít. *Dramaturgia strihovej skladby: horizontálna a vertikálna štruktúra filmového príbehu*. 1. vyd. Zlín: VeRBuM, 2003, s. 111. ISBN 978-80-87500-30-9.

Obrázek 5 – Beat na úrovni sekvence s opačnou hodnotou - LABÍK, Ludovít. *Dramaturgia strihovej skladby: horizontálna a vertikálna štruktúra filmového príbehu*. 1. vyd. Zlín: VeRBuM, 2003, s. 110. ISBN 978-80-87500-30-9.

Obrázek 6 – Beat na úrovni sekvence se stejnou hodnotou - LABÍK, Ludovít. *Dramaturgia strihovej skladby: horizontálna a vertikálna štruktúra filmového príbehu*. 1. vyd. Zlín: VeRBuM, 2003, s. 111. ISBN 978-80-87500-30-9.

Obrázek 7 – Beat na úrovni aktů a na úrovni příběhu s opačnou hodnotou LABÍK, Ludovít. *Dramaturgia strihovej skladby: horizontálna a vertikálna štruktúra filmového príbehu*. 1. vyd. Zlín: VeRBuM, 2003, s. 111. ISBN 978-80-87500-30-9.

Obrázek 8 – Beat na úrovni aktů a na úrovni příběhu se stejnou hodnotou - LABÍK, Ludovít. *Dramaturgia strihovej skladby: horizontálna a vertikálna štruktúra filmového príbehu*. 1. vyd. Zlín: VeRBuM, 2003, s. 11. ISBN 978-80-87500-30-9.

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 – Struktura příběhu

Tabulka 2 – Mikrostrukturální beat

Tabulka 3 – Mikrostrukturální beat s opačnou hodnotou

Tabulka 4 – Mikrostrukturální beat se stejnou hodnotou

Tabulka 5 – Mezostrukturální beat

Tabulka 6 – Makrostrukturální beat

Tabulka 7 – Akční, vztahový a vedlejší příběh

Tabulka 8 – Analýza mezostrukturálních beatů vzhledem k akčnímu příběhu filmu

Vykoupení z věznice Shawshank

Tabulka 9 – Analýza makrostrukturálních beatů vzhledem k akčnímu příběhu filmu

Vykoupení z věznice Shawshank

Tabulka 10 – Analýza mezostrukturálních beatů vzhledem ke vztahovému příběhu filmu

Vykoupení z věznice Shawshank

Tabulka 11 – Analýza mezostrukturálních beatů vzhledem k vedlejším příběhům filmu

Vykoupení z věznice Shawshank

Tabulka 12 – Analýza mezostrukturálních beatů vzhledem k akčnímu příběhu filmu

Tmavomodrý svět

Tabulka 13 – Analýza makrostrukturálních beatů vzhledem k akčnímu příběhu filmu

Tmavomodrý svět

Tabulka 14 – Analýza mezostrukturálních beatů vzhledem ke vztahovému příběhu filmu

Tmavomodrý svět

Tabulka 15 – Analýza mezostrukturálních beatů vzhledem k vedlejším příběhům filmu

Tmavomodrý svět

Tabulka 16 – Analýza mezostrukturálních beatů filmu Štěstí

Tabulka 17 – Analýza makrostrukturálních beatů vzhledem k akčnímu příběhu filmu

Štěstí

Tabulka 18 – Analýza mezostrukturálních beatů vzhledem ke vztahovému příběhu filmu

Štěstí

Tabulka 19 – Analýza mezostrukturálních beatů vzhledem k vedlejším příběhům filmu

Štěstí

Tabulka 20 – Analýza mezostrukturálních beatů filmu Kobry a užovky

Tabulka 21 – Analýza makrostrukturálních beatů filmu Kobry a užovky

**Tabulka 22 – Analýza mezostrukturálních beatů vzhledem ke vztahovému příběhu filmu
Kobry a užovky**

**Tabulka 23 – Analýza mezostrukturálních beatů vzhledem ke vztahovému příběhu filmu
Kobry a užovky**

Tabulka 24 – Shrnutí beatů v akčních a vztahových příbězích

SEZNAM GRAFŮ

- Graf 1 – Analýza beatů vzhledem k akčnímu příběhu filmu Vykoupení z věznice Shawshank
- Graf 2 – Analýza beatů vzhledem ke vztahovému příběhu filmu Vykoupení z věznice Shawshank
- Graf 3 – Analýza beatů vzhledem k vedlejším příběhům filmu Vykoupení z věznice Shawshank
- Graf 4 – Analýza beatů vzhledem k akčnímu, vztahovému a vedlejším příběhům filmu Vykoupení z věznice Shawshank
- Graf 5 – Analýza beatů vzhledem k akčnímu příběhu filmu Tmavomodrý svět
- Graf 6 – Analýza beatů vzhledem ke vztahovému příběhu filmu Tmavomodrý svět
- Graf 7 – Analýza beatů vzhledem k vedlejším příběhům filmu Tmavomodrý svět
- Graf 8 – Analýza beatů vzhledem k akčnímu, vztahovému a vedlejším příběhům filmu Tmavomodrý svět
- Graf 9 – Analýza beatů vzhledem k akčnímu příběhu filmu Šťěstí
- Graf 10 – Analýza beatů vzhledem ke vztahovému příběhu filmu Šťěstí
- Graf 11 – Analýza beatů vzhledem k vedlejším příběhům filmu Šťěstí
- Graf 12 – Analýza beatů vzhledem k akčnímu, vztahovému a vedlejším příběhům filmu Šťěstí
- Graf 13 – Analýza beatů vzhledem k akčnímu příběhu filmu Kobry a užovky
- Graf 14 – Analýza beatů vzhledem ke vztahovému příběhu filmu Kobry a užovky
- Graf 15 – Analýza beatů vzhledem k vedlejším příběhům filmu Kobry a užovky
- Graf 16 – Analýza beatů vzhledem k akčnímu, vztahovému a vedlejším příběhům filmu Kobry a užovky

